

DE

DELAVSKA ENOTNOST

12. JUNIJA 1971 — ŠT. 23 — L. XXVIII

pravi naslov za denarne zadeve
ljubljska banka

NAŠA AKCIJA: DELOVNE ORGANIZACIJE
PO POTEH STABILIZACIJE

»Luknje« zamašene, dobra volja pa odteka

Kaj so povedali delavci tovarne obutve Alpina
Žiri

Značilnost tovarne obutve ALPINA v Žireh je, da predstavlja izrazito specializiranega proizvajalca in izvoznika smučarske obutve najboljše kakovosti in lahke modne obutve. Proizvodnjo in izvoz razen tega nenehno povečujejo. Ukrepi za stabilizacijo gospodarjenja taki delovni organizaciji po vsej logiki ne bi smeli priti do živoga. Pa so ji — zakaj?

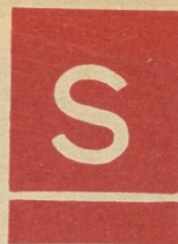
„Devalvacija dinarja je naš kolektiv še najbolj prizadela, če pomen in težo doslej sprejetih stabilizacijskih ukrepov ocenjujem po njihovem vplivu na naše gospodarjenje,“ je zatrdil Stojan Pertovt, vodja organizacijske službe v tovarni ALPINA.

„Glede na znižanje izvoznih premij namreč dobimo za dolar samo 4% več kot poprej, uvožene surovine pa so za dobrih 20% dražje, kot so bile prej. Ta dispariteta med izvoznim in uvoznim dolarjem nas niti ne bi prizadela, če ne bi bili prisiljeni upoštevati pretežnega dela surovin. Zgornje dele smučarske obutve zdaj izdelujemo iz plastike, ki je doma ni na razpolago. Potem pa gre še za celo vrsto surovin, brez katerih ne moremo, vendar jih doma ne dobimo v zahtevani kakovosti, ali pa potrebujemo tako majhne količine, da se jih naši industriji ne splača izdelovati. Na leto na primer potrebujemo 1500 kg specialnega termolepila, 15 ton moltoprena gostote 50 kg na kvadratni meter, 130 ton PVC granulata, ki svojih lastnosti ne sme spremeniti niti pri 35 stopinjah pod ničlo. Na spisku je še kakih 40 takih podobnih 'drobnjarij', ki vsaka zase niti ni draga, vse skupaj pa veliko stanejo, plačevati pa je treba z devizami.

Na domačem trgu pa so se surovine tudi podražile: nominalno za 5%, dejansko pa za več — glede na klavzule v dobavnih pogojih. Ko smo pri nas seštevali vse pozitivne in negativne razlike, smo ugotovili, da nas bodo doslej sprejeti stabilizacijski ukrepi veljali 2 milijona dinarjev, kar predstavlja petino lanske akumulacije, ali pa, če želite drugačno primerjavo, enomesečni zaslužek vseh naših delavcev. Položaj bi bil še slabši, če nam ne bi bila naklonjena moda. V modo je namreč prišla obutev iz semiša, ki ga je doma dovolj v ustrezni kvaliteti; sicer bi ga tudi morali upoštevati. To velja tudi za različne zaponke in okraski, ki so po sedanji modi odpadli, smo jih pa tudi

(Nadaljevanje na 4. strani)

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

PO STOPINJAH DELAVSKE ENOTNOSTI

ODLOČNA BESEDA IN UKREPI

Delavski svet ZŽTP Ljubljana o prekinitvi dela na železniški postaji Ljubljana-Moste

Ob prekinitvi dela na tovarni železniški postaji Ljubljana-Moste, poročilo smo objavili v prvomajski številki DE, smo med drugim zapisali, da je delavski svet ZŽTP Ljubljana imenoval posebno komisijo, ki naj bi podrobno proučila vse vzroke neljubih dogodkov in predlagala ukrepe proti neposredno odgovornim osebam na postaji Moste in v Transportnem podjetju Ljubljana. Naivšii samo-

upravni organ slovenskih železničarjev je minuli petek na svoji seji že lahko prislunil poročilu te komisije, ga v celoti potrdil in se s tem zavzel za nekatere zelo energične ukrepe na področju delitve dohodka, notranjih in samoupravnih odnosov, katerih skupni namen je odpravljanje vzrokov za nastanek konfliktnih situacij.

Komisija delavskega sveta ZŽTP Ljubljana v svojem poro-

čilu nedvoumno in dokumentirano navaja, da odgovornost za razmere, ki so privedle do prekinitve dela na tovarni postaji Moste, leži na vodstvu te delovne enote in na nekaterih posameznikih iz računske in planske službe TP Ljubljana. Odgovornost vodilnih delavcev postaje Moste je predvsem v tem, da zaradi različnih interesov, ki so jih zastopali posamezni vodilni delavci, vodstvo ni bilo spo-

sobno izoblikovati in sprejeti enotnega koncepta v delu. Še (Nadaljevanje na 5. strani)

Mercator

KAVA

M 450 PRODAJALN

Foto: DRAGO MUŠIČ

Obličje prve slovenske lepotic

V OKVIRU

Kongres samoupravljalcev v Sarajevu je s svojimi resolucijami sprejel sklepe, ki morajo biti temelj za delo in obnašanje vseh dejavnikov naše družbene skupnosti. Pri tem je seveda izredno pomembno, kako se bodo uresničevanja začrtane politike in nalog sarajevskega kongresa lotile družbenopolitične organizacije, med njimi tudi naša organizacija. Dela bo dovolj za vse in potrebno ga bo čim boljše koordinirati, da bo dalo tudi čim boljše rezultate.

Nedvomno bodo družbenopolitične organizacije mo-

rale določiti svoje najbolj pereče naloge in to morajo storiti tudi sindikati, ki imajo pri uresničevanju kongresnih sklepov zelo pomembno vlogo. Vodstvo ZSS je to najnost upoštevalo in že izdelalo prvi osnutek programa aktivnosti za uresničitev sklepov II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. Ta osnutek bo poslan v razpravo sindikalnim forumom in organizacijam, ki bodo nanj gotovo dale svoje pripombe in dopolnila. Nedvomno pa je prav, da je bil izdelan v sorazmerno zelo kratkem času po kongresu,

saj moramo kongresne sklepe začeti čimprej uresničevati. Tudi pri tem delu bo seveda potrebno naloge razmejiti, njihovo izpolnjevanje pa na ustrezen način usklajevati. Vodilni organi naše organizacije morajo spodbuditi različne akcije in strokovno omogočiti njihovo izvajanje, hkrati pa jih tudi kontrolirati. Jasno pa je, da bodo pretežni del konkretnih nalog morale opraviti predvsem osnovne organizacije sindikatov v delovnih organizacijah in od tod tudi izreden pomen, ki ga ima

njihova organiziranost in sposobnost za izvajanje začrtanih nalog. Naše osnovne sindikalne organizacije imajo naloge, ki so bolj ali manj stalne, ki se ne spreminjajo, oziroma naloge, v okviru katerih se menjajo konkretne akcije, ne pa tudi njihov cilj! Stalna naloga sindikalnih organizacij je, denimo, skrb za izboljšanje življenjskega standarda delavcev, vplivanje na delitev dohodka, na organizacijo dela in upravljanja itd. Konkretne akcije s tem v zvezi pa se seveda lahko (Nadaljevanje na 2. strani)

Pred skupnimi naloga-mi

V sredo so se v Ljubljani v Domu sindikatov sestali člani pododpora za šolstvo republiškega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Slovenije. Na seji so razpravljali o treh osnutkih samoupravnih sporazumov, in sicer za srednješolsko, za področje osnovnega šolstva in za področje posebnih šol in zavodov.

NA LINIJI
323-554

MARIBOR

Na povabilo občinskega sindikalnega sveta je Maribor obiskala delegacija sindikata delavcev živilske industrije in madžarske županije Zalaegerszeg. Med svojim obiskom so gostje obiskali več delovnih organizacij v Mariboru. V pivovarni Talis so se pogovarjali o možnostih za tesnejše sodelovanje s pivovarno in Nagy Kanizsi. Gostje so obiskali tudi Intes ter se pogovarjali o sodelovanju s sorodnim madžarskim podjetjem.

SLOVENSKA BISTRICA

Sindikati bistriške občine bodo v juniju sklicali razširjeno konferenco občinskega sindikalnega sveta. Osrednja tema razprav bo splošni družbeni dogovor in naloge sindikatov pri tem. Vpliv sindikatov pa bo zlasti potreben, ker je v bistriški občini veliko delovnih organizacij, ki imajo svoj sedež izven občine.

V. H.

LITIJA

Predlogi delavcev

V litijski občini so se pred kratkim lotili proučevanja dosežanega razvoja samoupravljanja. Anketa občinskega komiteja ZKS in občinskega sindikalnega sveta je znova potrdila staro resnico, da je stalna, solidna obveščena eden od temeljnih elementov stopnje razvitosti samoupravljanja. V nekaterih litijskih podjetjih so sicer dosegli napredek v razvoju neposrednega samoupravljanja, precej pa je še slabosti in pomanjkljivosti, ki jih zaposleni ljudje upravičeno kritizirajo.

Med drugim delavci ugotavljajo, da neposredna samouprava, ki jo statuti podjetij predvidevajo, malokdaj resnično živi. Referendum sklicujejo samo v primerih združevanja podjetij, razen v litijski Lesni industriji, kjer ga predvidevajo tudi v nekaterih drugih primerih, pomembnih za razvoj gospodarstva. V tej zasavski občini so se zadnja leta združila številna podjetja z delovnimi organizacijami od drugega.

Litijski delavci so dali tudi nekatere predloge za izboljšanje samoupravljanja; želijo bolj sodelovati pri pomembnejših odločitvah, ogrevajo se za to, da bi bili stalno obveščeni o vsem dogajanju v kolektivih in da bi imeli večji vpliv na gospodarjenje in delitev dohodka.

LJUBLJANA

O osnutkih sporazumov

V minulem tednu so se sestali predstavniki republiškega sindikalnega sveta in odborov posebnih sindikatov in obravnavali prve štiri osnutke samoupravnih sporazumov o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov v usnjarsko predelovalni industriji, organizacijah za bolnišnično zdravstveno varstvo, v cestnem transportu ter v gradbeništvu in v industriji gradbenega materiala.

Ta razgovor ni označevala pretenzija, izreči soglasje sindikatov, temveč je šlo le za medsebojno izmenjavo pogledov med tistimi, ki so sporazume pripravili in predstavniki sindikatov, ki naj bi v prihodnje dajali svoje soglasje k sporazumom, za proučitev posameznih še nerazčiščenih vprašanj in za izmenjavo mnenj o nekaterih dilemah. Razgovor je razkril, da bo potrebno v prihodnje poiskati odgovore še na prenekatere vprašanja. Med mnogimi naj tokrat omenimo samo nekatera: kdaj, v kakšnih primerih, na podlagi česa naj bi bili kalkulatvni osebni dohodki posameznih kategorij različno vrednoteni v posameznih sporazumih. Kdo in kako naj zasleduje in preverja izpolnjevanje samoupravnih sporazumov? Kakšne sankcije uveljaviti proti tistim, ki sporazumov ne bi spoštovali? Kdaj v sporazumih govoriti o minulem delu in kako ga vrednotiti? Razgovori o teh prvih sporazumih pa so tudi razkrili, da je tiste, ki so sporazume pripravljali - izjema je osnutek sporazuma v usnjarsko predelovalni industriji - vodila izrazita težnja zagotoviti čim večjo maso sredstev že iz naslova kalkulatvni osebnih dohodkov.

NOVA GORICA

Uspešni seminarji

Tudi letošnje leto je občinski sindikalni svet v Novi Gorici pripravil seminarje za vodilne sindikalne delavce osnovnih sindikalnih organizacij. Predavanja oziroma razprava na teh seminarjih je bila posvečena predvsem nadaljnjemu razvoju samoupravljanja, izvajanju zakona o delovnih razmerjih v delovnih organizacijah in o konfliktnih situacijah v kolektivih.

Do konca maja so bili opravljeni seminarji za sindikalne delavce iz gradbeništvu, prometa in zvez ter družbenih dejavnosti. Udeležilo se jih je več kot 110 predstavnikov osnovnih sindikalnih organizacij. Udeleženci seminarjev so pokazali največ zanimanja za razpravo o družbenem dogovarjanju in samoupravnem sporazumevanju o delitvi dohodka in osebnih dohodkov.

NI KRUHA ZA DEKLETA...!

Predsedstvo novogoriških sindikatov o zaposlovanju in kadrovski politiki delovnih organizacij

Minuli ponedeljek je bila v Novi Gorici razširjena seja predsedstva občinskega sindikalnega sveta z eno samo točko dnevnega reda: perspektive zaposlovanja v občini, pravzaprav možnosti za zasedbo prostih delovnih mest. V Novi Gorici bi namreč že danes potrebovali večje število delavcev - sodeč po nekaterih podatkih pa bo problem pomanjkanja delavcev iz leta v leto bolj pereč.

Za uvod v razpravo je posredoval direktor novogoriškega zavoda za zaposlovanje Jožko Martelanc nekaj podatkov in ugotovitev. Med drugim je ugotovil:

„Perspektivni program gospodarstva razvoja je na novogoriškem območju izredno spodbuden. Zato bo pomanjkanje delavcev postalo z leti še bolj pereče. Podatki namreč kažejo, da bo povpraševanje po delavcih, zlasti moških, precej večje od ponudbe. Od leta 1964 dalje upada število priseljenih ljudi, narašča pa število tistih, ki odhajajo iz občine. Zaskrbljujoč je tudi podatek, da se že od leta 1966 počasi, vendar vztrajno zmanjšuje število rojstev na našem območju. Skratka, ljudje odhajajo, novih ni...“

Vse ugotovitve so podkrepjene s številkami, zato jim lahko verjamemo. V Novi Gorici tudi vedo, kakaj postaja zaposlitev v občini za delavce nezanimiva. Pravijo, da zavoljo pomanjkanja objektov družbenega standarda, pomanjkanja stanovanj itd. Nova Gorica nima obrata družbene prehrane, kjer bi se ljudje lahko kvalitetno in poceni hranili. Skoraj 300 otrok čaka na prostor v vrtcu, pa se bo želja izpolnila samo vsakemu petemu!

„Nezaposlenost na našem področju pada, izredno hitro pa raste število zaposlenih...“ je nadaljeval Jožko Martelanc. „Ob tem pa na zavodu ugotavljamo, da iščejo delovne organizacije predvsem moško delovno silo in da se žensk v podjetjih zelo branijo. Nerazumljivo je, da delovne organizacije zavračajo ženske tudi za tista delovna mesta, kjer bi bile lahko povsem enakovredne moškim. Gre torej za neupravičeno podcenjevanje žensk in s tem v zvezi za zastarelo miselnost, na katero bomo morali prej ali slej pozabiti, če bomo želeli sami sebi dobro...“

Podkrepimo te misli še z nekaterimi podatki: letos končuje na območju Nove Gorice šolsko

obveznost 1014 otrok. Od tega vključuje osnovno šolo 660 mladih ljudi oziroma 289 fantov in 354 deklet. Seveda danes ni nihče ne ve, koliko od teh otrok bo tudi uspešno končalo osemletko, toda iz razpisov je razvidno, da so delovne organizacije pripravljene študentski dirati 75 otrok, ki bodo uspešno končali osemletko - verjetno enega dekleta! Upoštevajoč interese delovnih organizacij naj bi šlo letos v poklicne šole 102 mladih. Toda nobenih deklet! Od blizu 350 otrok, so jih novogoriške delovne organizacije pripravljene sprejeti uk, je le 50 mest namenjenih dekletom.

Predsedstvo OSS Nova Gorica je na svoji seji ostro obsodilo odnose delovnih organizacij do zaposlovanja in obsega zaposlovanja žensk. Skratka, niti je opozoriti delovne organizacije na to:

- da splošno pomanjkanje delavcev že resno ogroža nadaljnjo rast gospodarstva v občini; - da morajo delovne organizacije čimprej proučiti, na katerih delovnih mestih bi lahko zaposlile tudi ženske;

- da je potrebno kar najhitreje proučiti vse možnosti dopolnilno izobraževanje zaposlenih;

- da morajo misliti ob investicijah v stroje tudi na investicije v kadre;

- da je potrebno pospešiti gradnjo stanovanj, brez česar ni možno računati na dotok delavcev iz drugih področij, itd.

Slednjic je predsedstvo skrbelo, niti, da se bodo sindikati ločno zavzeli za hitreje reševanje družbenega standarda zaposlenih, za gradnjo otroških jasli, vrtcev, šol, samopostrežnih restavracij in drugih novogoriško občino prepotrebni objektov.

A. ULAG

SEMINAR O SNOVANJU VSEBINE GLASILA DELOVNE SKUPNOSTI

Kopica koristnih napotkov

Iz vprašalnika, ki so ga za konec seminarja o snovanju vsebine glasila delovne skupnosti in oblikovanju prispevkov izpolnili udeleženci, je mogoče povzeti, da je seminar dal poleg metodoloških napotkov o vsebinski usmeritvi glasila tudi veliko koristnih napotkov za njegovo urejanje. Četudi se ga je udeležila večina urednikov z večletno prakso na tem področju, so v oceni enotno zahtevali „ponovitev in nadaljevanje takega seminarja s poudarkom na likovni podobi in tehničnem urejanju glasila...“

V Žusterni pri Kopru se je zbralo 26 urednikov, dopisnikov in predsednikov uredniških odborov iz 23 delovnih organizacij Slovenije, kjer izdajajo interno glasilo. V petih dneh -

od 31. maja do 4. junija - so poslušali predavanja o prednostih in pomanjkljivostih glasila delovne skupnosti za samoupravljalno komuniciranje, o ugotovitvah raziskave o vsebini

glasil delovnih organizacij v Sloveniji, o načinih za vzpostavitev neposrednega stika med piscem sestavkov in bralci, o značilnostih kvalitetne informacije, o oblikovanju, prirejanju in lektoriranju sestavkov za objavo ter o vlogi in deležu slikovnega gradiva v glasilu. Skoraj polovico razpoložljivega časa so delali praktično. Pisali so sestavke z določeno tematiko in skupno uredili ter pripravili za tisk šest strani posebnega glasila „Urednik“ - enkratne izdaje udeležencev seminarja v Žusterni. Tega bodo v kranjski delavski univerzi, ki je seminar priredila, dokončno tehnično uredili in stiskali, hkrati pa razmnožili za objavo pripravljene sestavke z vsemi naznačenimi redakcijskimi popravki in korekturnimi

znaki ter vse skupaj natisnili v nakladi nekaj sto izvodov.

Delavska univerza „Tomo Brejc“ iz Kranja je pripravila poleg tega seminarja za letos še štiri, prav tako specializirane seminarje. Seminar o samoupravnem komuniciranju in organizaciji službe za obveščanje se je končal ta teden in se ga je udeležilo 15 vodij služb za obveščanje, urednikov glasil in sindikalnih delavcev. Za jesen pa je razpisala še seminar o obveščanju delovne skupnosti z oglasnimi deskami, ki bo od 13. do 17. septembra v Kopru, in seminar o organizaciji in urejanju poceni tiskanega glasila ali biltena delovne skupnosti, ki bo od 11. do 15. oktobra v Predvoru na Gorenjskem.

D. R.

Pred skupnimi nalogami

(Nadaljevanje s 1. strani)
spreminjajo - in v tem okviru bo letos potekala akcija, da do konca leta zagotovimo najnižje osebne dohodke, ki ne bodo nižji od 1000 dinarjev.

Že doslej smo vztrajali, da morajo sindikalne organizacije na vseh ravneh imeti programe svoje dejavnosti, kar smo se trudili doseči tudi v vseh naših osnovnih organizacijah. To bo toliko bolj potrebno, ko bo sprejet „bojni plan“ uresničevanja sklepov sarajevskega kongresa. Takrat bo nujno, da si vsaka sindikalna organizacija točno začrta svoje naloge, da ob čim aktivnejšem sode-

lovanju svojega članstva sprejme program dela, pri katerem bo potem morala vztrajati in stalno obveščati članstvo o njegovem izpolnjevanju in o morebitnih težavah, s katerimi se bo srečala. Morda ne bo odveč, če takoj poudarimo, da bo naša celotna organizacija trdno stala za vsemi tistimi, ki bodo uresničevali sprejete naloge, da jim bo pri izpolnjevanju teh nalog pomagala in da jih bo - če bo to potrebno - tudi zaščitila z vsemi svojimi močmi pred vsemi tistimi, ki bi morebiti nasprotovali njihovim prizadevanjem.

MILAN POGAČNIK

VPRAŠANJE:

Dne 1. aprila lani se je naša delovna organizacija pripojila k drugi delovni organizaciji. Po tej pripojitvi je še eno leto za nas veljal pravilnik o delitvi osebnih dohodkov naše prejšnje delovne organizacije.

Po enem letu je bila ponovno opravljena analitična ocena delovnih mest, s čimer se je zmanjšal naš osebni dohodek.

Zanima me, ali je možno zmanjšanje osebnega dohodka na podlagi nove analitične ocene delovnih mest?

K. S. - KRŠKO

ODGOVOR:

Po temeljnem zakonu o podjetjih je vaša delovna organizacija s pripojitvijo k drugi prenehala obstajati, razen če ne gre za združitve.

Za vašo delovno organizacijo veljajo po pripojitvi splošni akti organizacije, h kateri ste se pripojili. Podjetje ima pravico, da spreminja svoje splošne akte, med njimi tudi pravilnik o delitvi osebnih dohodkov. Ti splošni akti veljajo tudi za vse delavce vaše delovne organizacije.

V primeru, da menite, da pravilnik o delitvi osebnih dohodkov v celoti ali v posameznih določbah ni zakonit, imate pravico predlagati Ustavnemu sodišču SR Slovenije, da uvede postopek za oceno ustavnosti in zakonitosti določb pravilnika.

J. TRAJČEV

VPRAŠANJE:

V našem zavodu nastajajo dvomi v zvezi z vprašanjem, ali je izplačevanje

regresa za letni dopust vračunano v 11 % povišanje osebnih dohodkov; lahko zavod izplača ta regres v času, ko so osebni dohodki zamrznjeni?

ODGOVOR:

Zakon ne ureja vprašanj v zvezi z regresom za letni dopust. Delovne organizacije lahko s svojim pravilnikom določijo sredstva za delitev regresu po svojem preudarku. Če je to pravilnikom določeno, so praviloma določeni tudi pogoji, po katerih se ta regres deli. Ob enakih pogojih so zaposleni delavci v delovni organizaciji upravičeni do tega regresa.

Če delovna organizacija s pravilnikom ni določila sredstev za delitev v namen, ni nihče upravičen do regresa.

Odgovor na vprašanje, ali je izplačilo regresa vračunano v 11 % povišanje osebnih dohodkov, ali lahko delovna organizacija deli regres v času za mrznenja osebnih dohodkov, je zato treba iskati v pravilniku delovne organizacije o delitvi osebnih dohodkov, v katerem mora biti predvideno, katerih primerih regresa ni mogoče izplačevati in ali je, konkretno v sedanjem času, regres vračunano v 11 % zvišanje osebnih dohodkov.

J. TRAJČEV

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

Več skrbi za delovnega človeka

Ravenski sindikati analizirajo osebne dohodke in življenjski standard zaposlenih • Sprejeti sklepi naj okrepijo skrb za našega delovnega človeka

Druga konferenca občinskega sindikalnega sveta Ravne na Koroškem, na kateri so govorili o „Analizi osebnih dohodkov in življenjskem standardu“, sovpada v čas, ko si v naši družbi prizadevamo, da bi v skladu s produktivnostjo in materialnimi možnostmi zvišali življenjsko raven zlasti delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki. Na to dolžnost nas je opomnil predsednik Tito v Labinu in v Sarajevu, ta naloga je opredeljena tudi v dokumentih, sprejetih na II. kongresu samoupravljalcev Jugoslavije in na 17. razširjeni seji ZKJ.

ZE LETO DNI SPREMLJAJO ŽIVLJENJSKE STROŠKE

Ze pred dobrim letom se je občinski sindikalni svet na Ravneh odločil, da bo mesečno zavezoval gibanje življenjskih stroškov samskega delavca in družinske družine, ki sta tipična za strukturo prebivalstva v občini. Ugotovitev, da je razkorak med gibanjem dohodkov in življenjskih stroškov vedno večji, pa je privedla do sklepa, da se na konferenci ravenskih sindikatov, da je treba izdelati analizo o teh gibanjih ter predlagati konkretne ukrepe za izboljšanje razmer.

To nalogo, ki so jo ravenski sindikati vpisali v svoj akcijski program, so zdaj tudi opravili. Ravenski sindikati so za pripravo analize izbrali obdobje zadnjih treh mesecev minulega leta. Ta čas namreč označujejo za posebno izrazita nihanja v osebnih dohodkih in življenjskih stroških. Analiza pa je pokazala, da so tedaj znašali povprečni življenjski stroški samskega delavca v ravenski občini kakih 600 dinarjev, medtem ko znašali življenjski stroški za družinsko družino 1.450 dinarjev.

Tej ugotovitvi pa je seveda treba dodati podatke o zaslužkih ravenskih delavcev. Analiza je razkrila, da je znašal povprečni osebni dohodek v zadnjih treh mesecih minulega leta 1.459 dinarjev, kar pomeni, da je ravenska občina z osebnimi dohodki za kakih 5 % nad republiškim povprečjem. Analiza osebnih dohodkov zaposlenih v delovnih organizacijah v Mežiški dolini pa tudi dokazuje, da so povprečni osebni dohodki zaposlenih v večjem številu delovnih organizacij, ki pa zaposlujejo veliko občanov, pod občinskim povprečjem ali pa ga komaj dosegajo. To velja na primer za Tovarno lesovine in lepenske Prevalje, za Rudnike svinca in topilnico Mežica, za prevajalsko enoto Ljubljana-Transporta in druge.

Po približnih podatkih je v Mežiški dolini med zaposlenimi 70 % poročenih delavcev, kar 62,2 % družin v ravenski občini pa se preživlja le od zasluzka enega družinskega člana. Naslednji podatek pa je bržčas še najbolj zgovoren: vsaka tretja ali četrta družina v ravenski občini se preživlja z dohodki, ki so manjši, kot znaša minimum življenjskih stroškov.

skim povprečjem ali pa ga komaj dosegajo. To velja na primer za Tovarno lesovine in lepenske Prevalje, za Rudnike svinca in topilnico Mežica, za prevajalsko enoto Ljubljana-Transporta in druge.

KAJ PREDLAGAJO RAVENSKI SINDIKATI?

Konferenca ravenskih sindikatov je na podlagi analize ocenila, da so razmere kritične. Zavaljo tega je sprejela tudi nekatera stališča, ki označujejo prizadevanja ravenskih sindikatov v prihodnjem obdobju. Najnekateri od njih na kratko povzamemo:

Ravenski sindikati sodijo, da morajo samoupravni organi v delovnih organizacijah slednjič priznati za svoje načelo, da je življenjski standard eno od glavnih gibal razvoja sleherne delovne organizacije. Zavaljo tega se morajo v prihodnje zavzemati, da bosta osebna poraba in družbeni standard naraščala v skladu s povečano produktivnostjo dela in učinki gospodarjenja.

Pospešeno je treba spreminjati strukturo gospodarstva v Mežiški dolini, kjer zdaj prevladujeta črna metalurgija in rudarstvo, ki pa sta v sedanjih pogojih gospodarjenja izredno nizko akumulativna.

Povečati je treba možnosti za zaposlovanje žensk. Sedanja

struktura gospodarstva v Mežiški dolini je namreč taka, da nudi sorazmerno malo delovnih mest za zaposlitev žensk — torej drugega družinskega člana! Ta problem pa je še posebno pereč v gornji Mežiški dolini. Zavaljo tega je treba po mnenju sindikatov storiti vse, da bi tudi v Črni in Mežici začeli odpirati obrate, ki bi zagotavljali delo ženskam in mladini.

Sindikati še posebej opozarjajo na neskladja v delitvi sredstev za osebne dohodke. Zato pozivajo samoupravne organe v delovnih organizacijah in osnovne sindikalne organizacije, naj se nemudoma lotijo uresničevanja stališč, ki sta jih sprejeli II. in III. konferenca slovenskih sindikatov. Osnovne organizacije pa bi si morale prizadevati zagotoviti več sredstev, da bi lahko učinkovito pomagale tistim družinam in delavcem, ki so zašli v težke socialne razmere. M. L.

Ljubljanski sindikati že nekaj let uspešno sodelujejo s sindikati italijanskega mesta Bologna. Te dni se je v Ljubljani mudila 3-članska delegacija sindikata CGIL, v kateri so bili Floriano Sita, Romano Capelli in Tolmino Fredieri. Italijanski gostje so si med obiskom v Ljubljani ogledali Kolinsko tovarno hranil, Bombažbo predilnico in tkalnico v Vižmarjih, Tovarno kovinske galanterije Ljubljana, stanovanjsko sosesko v Šiški, Muzej NOB, nazadnje pa so imeli razgovore na MSS Ljubljana. Gostje iz Bologne so se v razgovorih najbolj zanimali za naše ustavne spremembe ter za vsebino in sklepe II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. — (mž)

RESEN OPOMIN

Ljubljanski sindikati so sklenili družbeni dogovor o štipendiranju in kreditiranju dijakov in študentov

Minulo jesen je bil podpisan družbeni dogovor o štipendiranju in kreditiranju dijakov in študentov v republiki, kate-rega podpisnik je bil tudi republiški svet Zveze sindikatov Slovenije. Ta dokument je služil družbeno-političnim dejav-

nikom Ljubljane kot izhodišče za predlog družbenega dogovora o štipendiranju in kreditiranju dijakov in študentov na območju Ljubljane. Ljubljanski sindikati so ta dokument prav te dni tudi podpisali. Pri tem jih je vodilo spoznanje, da je vzgoja kadrov in usklajevanje njihovega usposabljanja z bodočimi potrebami družbenega razvoja Ljubljane bistveni element učinkovite kadrovske politike.

Naslednji podatki bržčas zgovorno pričajo o tem, kakšna je bila doslej kadrovska politika v Ljubljani, ki pa je prav gotovo tudi odraz dosedanje štipendijske politike. V Ljubljani je namreč od skupnega števila zaposlenih z visoko izobrazbo le 7,7 odstotka delavcev, z višjo le 3,4 odstotka, s srednjo izobrazbo 16,1 odstotka, visokokvalificiranih delavcev je 5,4 odstotka, kvalificiranih je 23,5 odstotka in nekvalificiranih delavcev je 15,2 odstotka.

K temu pripominja France Sladič, podpredsednik ljubljanskih sindikatov:

„Že večkrat doslej smo v sindikatih poudarili, da je treba s politiko štipendiranja mlade načrtno usmerjati v študij ter jih spodbujati, da v polni meri uveljavijo svoje sposobnosti in nagnjenja. Številne analize nas namreč opozarjajo, da v delovnih organizacijah kot tudi v družbeno-političnih skupnostih posvečamo premalo skrbi šti-

pendiranju, o načrtni kadrovski politiki pa sploh ne moremo govoriti...“

Ponazorimo to s podatki: na tisoč zaposlenih delavcev Ljubljane je bilo pred dvema letoma 225 učencev osnovnih šol, 180 učencev srednjih šol in 48 študentov na visokih in višjih šolah z ljubljanskega območja. Od tega je prejelo na tisoč zaposlenih ljubljancev štipendijo le 7 študentov višjih in visokih šol, kar vsekakor vpliva na socialno strukturo na univerzi in s tem tudi na socialno strukturo bodoče ljubljanske inteligence.

Vse, kar smo zapisali, je resen opomin, da na tem področju uveljavimo konkretne ukrepe. Dosedanje izkušnje in spoznanja namreč opozarjajo, da je treba začeti s smotrnim kadrovskim delom že v osnovni šoli, je poudaril v razgovoru z novinarjem našega lista podpredsednik ljubljanskih sindikatov France Sladič. „Izoblikovati moramo dolgoročnojšo politiko štipendiranja in kreditiranja dijakov in študentov v Ljubljani,“ je nadaljeval, „s katero bomo zagotovili enotnejša merila pri izbiri štipendistov in mladino tudi z boljšimi materialnimi razmerami za časa šolanja usmerjali v tiste poklice, ki so najbolj deficitarni. Družbeni dogovor je nedvomno prvi, vendar zelo pomemben korak pri urejanju tega, za naš nadaljnji razvoj izredno pomembnega vprašanja.“ M. ŽIVKOVIČ

novo!
9V super baterija za transistorje

PRVA BATERIJA ELEKTROKEMIJSKEGA SISTEMA ZRAČNE DEPOLARIZACIJE V JUGOSLAVIJI, PO MNENJU STROKOVNJAKOV ENA NAJBOLJŠIH NA SVETU

tovarna baterij in baterijskih naprav zmaj, Ljubljana

KAKO UCINKOVITO OBVEŠČATI SAMOUPRAVLJAVCE

O zajemanju informacij

Učinkovitost našega sistema obveščanja zaposlenih je v marsičem odvisna od razširjenosti informacijskih virov, od njihove neposredne povezanosti z dejavnostjo za informiranje in od dostopnosti informacij. To se zdi na prvi pogled kot nepotrebno opozorilo, saj se v okvirih delovne organizacije pojavljajo informacijski viri hkrati tudi kot sprejemniki in uporabniki informacij, ki jih zagotavlja dejavnost za informiranje. Toda praksa kaže, da so kadri, ki so dolžni organizirati notranje obveščanje in posredovati članom delovnih skupnosti kvalitetne informacije, pogosto dokaj nemočni prav zaradi zaprtosti in nedostopnosti informacijskih virov. Zato tudi ni odveč, če nekoliko podrobneje spregovorimo o zajemanju informacij pri njihovih virih.

Po že znani shemi obveščanja in samoupravljaljskega komuniciranja — glej Delavska enotnost št. 20 letošnjega letnika — je mogoče informacijske vire razdeliti takole:

1. člani delavne skupnosti — na svojih delovnih mestih v najrazličnejših organizacijskih oziroma delovnih enotah, v organih samoupravljanja z določenimi funkcijami, v družbeno-političnih organizacijah z določenimi funkcijami in kot člani lokalne skupnosti — občani;
2. vodstva najrazličnejših organizacijskih enot oziroma strokovnih služb različnih specializiranih strokovnih dejavnosti;
3. organi samoupravljanja od centralnega delavskega sveta do delavskih svetov organizacijskih enot in od kolektivnih do individualnih izvršilnih organov;
4. družbeno politične in druge organizacije, kot so osnovna organizacija Zveze komunistov, osnovna organizacija Zveze sindikatov, organizacija Zveze mladine, organizacija Zveze borcev NOV, športno društvo, kulturno društvo, društvo ljudske tehnike in druge;
5. svojci članov delovne skupnosti — predvsem tisti, ki živijo z njimi v skupnih gospodinjstvih in ki so materialno odvisni od njihovih osebnih dohodkov ter drugih materialnih ugodnosti, ki jih zaposleni uživajo v svoji delovni organizaciji;
6. širša družbena skupnost — najrazličnejše družbene institucije, ki predstavljajo javni interes (poslovna združenja, društva, zbornice, sredstva množičnega obveščanja, založniške ustanove, statistični zavodi, predstavniki in

upravni organi družbeno političnih teritorialnih skupnosti, občani, poslovni partnerji, poslovne stranke — uporabniki uslug delovne organizacije in drugi).

Vsaka izmed naštetih skupin informacijskih virov nudi po vsebini in namenu dokaj specifične informacije oziroma podatke zanje. Tega se mora možnim napakam glede točnosti, popolnosti, pristnosti in pravočasnosti podatkov. Najprimernejši način je nastavitve posebne kartoteke, in sicer enkrat po vsebini dostopnih informacij in drugič po informacijskih virih. Tako je na primer mogoče opredeliti po vsebini dostopnih informacij v kartoteki na posebni kartici vire zanimivih informacij o „nagrajevanju po delu in delitvi osebnih dohodkov“ takole:

NAGRAJEVANJE PO DELU IN DELITVI OSEBNIH DOHODKOV

vir:

1. Franci Podlogar, referent za sistem delitve osebnih dohodkov, predsednik DS, plansko-analitična služba, soba 16 — telefon 315,
2. Jože, dipl. oec. Višner, direktor plansko-analitičnega sektorja, soba 12 — telefon 310
3. Pravilnik o delitvi dohodka in osebnih dohodkov z dopolnitvami — 1968 in 1970
4. Družbeni dogovor o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov z metodologijo — gradivo ObSS za javno razpravo
5. .... itn.

Po informacijskih virih pa je mogoče opredeliti vsebino dostopnih informacij takole:

PODLOGAR FRANCI, referent za sistem delitve osebnih dohodkov, predsednik DS, plansko-analitična služba, soba 16 — telefon 315

informacije:

1. nagrajevanje po delu in delitve osebnih dohodkov
2. pravilnik o delitvi dohodka in osebnih dohodkov
3. predlogi odločitev, o katerih bo razpravljala DS
4. sprejeti sklepi DS z zadolžitvami
5. uresničevanje sprejetih sklepov DS
6. .... itn.

Seveda je treba prikazani pregled informacijskih virov venomer dopoljevati in spreminjati. Omogoča pa hitro preverjanje točnosti zajetih ali prejetih podatkov in njihovo dopolnjevanje z manjkajočimi ali točnejšimi podatki. Omogoča pa tudi hitro ukrepanje, če je treba zbrati pomembne podatke ali zagotoviti določene informacije.

Opisano naslanjanje dejavnosti za obveščanje na številne preverjene informacijske vire v delovni organizaciji pa tudi zunaj nje sčasoma zagotovi v delovni organizaciji prakso sklicevanja na zanesljive podatke ter s tem postopoma odpravlja sicer močno uveljavljene „govorice“, ki se širijo po neformalnih poteh, in sicer v medosebnih stikih. Tak sistem povezovanja informacijskih virov prek sistema obveščanja in samoupravljaljskega komuniciranja pa tudi koristi virom samim, saj imajo možnost, da preko informacij, ki jih posreduje dejavnost za obveščanje po svojih kanalih, v celoti zaznajo utrip delovne organizacije ter sproti preverjajo, katerih podatkov in informacij si zaposleni najbolj želijo, kako nanje reagirajo in katerim ukrepom, dejanjem in aktivnostim bo treba v bodoče posvečati več pozornosti.

Povezanost članov delovne skupnosti ter njihovih ožjih sorcev kot osnovnih uporabnikov informacij, ki jim jih zagotavlja dejavnost za obveščanje, z informacijskimi viri v delovni organizaciji in zunaj nje, je v bistvu osnova samoupravnega komunikacijskega sistema. Za informiranje odgovorni kadri omogočajo informacijskim virom, da svoje najpomembnejše informacije hitro in v razumljivi obliki posredujejo članom delovne skupnosti ter jim s tem omogočajo uresničevati njihove pravice in dolžnosti v zvezi s samoupravljanjem. Hkrati pa omogočajo članom delovne skupnosti, da svoja mnenja, razpoloženja, predloge in ugovore naslavljajo na prave naslove — tistim, ki jih morajo analizirati in ukrepati. DUŠAN RFBOLJ

ZOBISKA V IDRIJSKI TOVARNI KOLEKTORJEV

Koristi odprtih vrat

Samoupravljanje in uvoz tujega kapitala ter sodelovanje z njim

V KAKŠNIH POGOJIH POSLUJEJO?

Idrijska tovarna kolektorjev je ena redkih naših delovnih organizacij, ki proizvodno in poslovno sodeluje s tujim kapitalom, saj je bilo takih podjetij pred nekaj meseci menda le 27. Pred leti je bila obrat Idrijskega Simpleksa, ko pa se je samosvojila, je delalo v njej komaj 10 ljudi.

1. avgusta 1968 so predstavniki te tovarne podpisali z zahodnonemško družbo Kautt & Bux OHG iz Stuttgarta pogodbo o skupnem vlaganju, skupni proizvodnji in poslovanju, kakor tudi o delitvi poslovnih dosežkov iz tega sodelovanja. Po tej pogodbi se oba partnerja obvezujeta, da bosta stalno sodelovala na področju proizvodnje in prodaje kolektorjev in drsnih obrobočev. Tvrdka Kautt & Bux je prinesla v skupno poslovanje „vlaganja v gotovini, strojih in orodjih kakor tudi vlaganja v obliki poslovne vrednosti good-will in know-how... kar skupaj predstavlja 40 % istega premoženja tovarne kolektorjev, ki je izkazano v bilanci z dne 30. 6. 1968. leta“. Tovarna kolektorjev pa je „prinesla v skupno poslovanje tovarniška zemljišča, tovarniške naprave, stroje, orodje in priprave, kakor tudi gotovinska sredstva...“ Njen delež znaša 51 % čiste premoženja skupne proizvodne organizacije. Oba partnerja sta udeležena pri čistem dobičku, v razmerju njihovih deležev“ isto velja

tudi delavski svet ravnati po vseh določilih pogodbe in sklepih poslovnega odbora, ki jih je le-ta sklenil v okviru njemu prepuščenih kompetenc.

Teh nekaj členov iz pogodbe sem zapisal zato, da bi razumeli naš pogovor.

KORISTI SODELOVANJA IN MOŽNOSTI PROIZVODNEGA NAPREDKA

Anton Seljak, direktor Tovarne kolektorjev, je pripovedoval:

„Proizvodno in poslovno sodelovanje z našim zahodnonemskim partnerjem nam je omogočilo, da smo v nekaj letih, zlasti še v zadnjem letu, močno povečali število zaposlenih. Zdaj nas je že 183, vrat pa seveda še nismo zaprli. Naj povem še to, da naši partnerji doslej niso izvozili v svojo državo niti dinarja njihovega dobička; vse vlagajo v rast naše proizvodnje. Tudi delovna storilnost je vedno večja, ker skušamo pri nas uveljaviti njihove tehnične izkušnje. Seveda tega ne delajo zato, ker bi nas imeli tako zelo radi. Že vedo, kaj jim koristi in dokler bo pri tej njihovi koristi udeležena tudi naša korist, se takšno sodelovanje splača. Doslej se še ni primerilo, da bi se njihova predstavnika na sestankih poslovnega odbora ukvarjala s podrobnostmi sodelovanja in terjala nekaj, kar ni v skladu z našimi samoupravnimi odločitvami. V zadnjem času smo mi na primer na teh sestankih predlagali, da bi povečali zagotovljeno kvoto izvoza – za poldrugi milijon mark smo namreč pred dvema letoma izvozili 30 % vse naše proizvodnje, zdaj pa že 27 % – vendar za zdaj še nismo uspeli. Nemci pa so nam predlagali, da uredimo individualno odgovornost strokovnjakov, da bi denimo, tudi mojstre zadolžili za konkretno delo.“

„Za zdaj,“ je nadaljeval direktor Seljak, „smo s tem sodelovanjem zadovoljni. Pri proizvodnji in poslovanju uporabljamo njihove izkušnje, dobiček skupaj vlagamo v razširjeno reprodukcijo, osebne dohodke smo pri nas občutno povečali in so lani še preseglji povprečje 1.400 dinarjev, skupni dohodek pa bo letos dosegel 20 milijonov dinarjev.“

JE SODELOVANJE S TUJIM KAPITALOM OKRNILO SAMOUPRAVLJANJE?

Vladimir Gnezda, tajnik osnovne sindikalne organizacije, je med drugim dejal, da tisti člani pogodbe o sodelovanju s tujim kapitalom, ki govorijo o pristojnostih poslovnega odbora, kmajo pravice samoupravljanja v Tovarni kolektorjev.

Ko pa sva se začela pogovarjati, do kod seže njihovo samoupravljanje in kolikšne so možnosti, da samoupravljanje neposredno sodeluje v njem, sva ugotovila, da njihov

delavci ne odločajo niti o tistem, kar bi po pogodbi lahko in kar bi glede na našo zakonodajo, ki je pogodba o sodelovanju spoštuje, tudi morali.

„Res smo šele pri prvem koraku,“ je potlej ugotavljal tajnik sindikata. „Naša organizacija se je poprej ukvarjala predvsem z ozimnico, zleti in podobnimi sindikalnimi akcijami. Ljudje pa so se spraševali, zakaj sploh imamo sindikat. Šele letos se je novoizvoljeni odbor začel zavzemati za poživitev samoupravljanja delavcev. Izkušnje nimamo veliko. Delavci, ki niso člani delavskega sveta, še ne sodelujejo pri odločitvah in lahko bi rekli, da upravljajo „preko delavskega sveta“. Zdaj se trudimo, da bi pritegnili v upravljanje čim več proizvajalcev. Izvršni odbor sindikata se sestaja vsak mesec, mesečno tudi imamo proizvodne konference, kjer se pogovarjamo o izpolnjevanju delovnih nalog, o novi organizaciji dela, in o delovnih normativih. Čeprav so ti sestanki zgolj informativni, se že kažejo koristi. Lani smo povečali delovno storilnost skoraj za 17 %, letos pa upamo, da odstotek povečanja ne bo manjši.“

Sandi Poljanec, predsednik izvršnega odbora osnovne sindikalne organizacije, je dodal:

„Šele takrat, ko delavci vemo, kaj vse se dogaja v tovarni in tudi vemo, kaj mora sleherni izmed nas storiti, da bi izboljšali proizvodnjo in povečali proizvodni uspeh, lahko govorimo o delavskem samoupravljanju. Ni dobre samouprave brez našega znanja. To sicer zdaj vemo, vendar to spoznanje še ni dovolj uveljavljeno v naši samoupravni praksi.“

NAMESTO ZAKLJUČKA

Uvoz tujega kapitala in poslovno ter proizvodno sodelovanje z njim torej nikakor ne pomeni razprodaje naših samoupravnih delovnih organizacij. Lahko nam le koristi, če znamo tuji denar in tuje izkušnje uporabiti za naš napredek in če hkrati vemo, da tuja podjetja, ki so vložila svoja sredstva v naša, niso tega storila zavoljo naših lepih želja. Nobena pogodba z zamejskim podjetjem pa nam samoupravljanja ne more in ne sme okrniti. Imeli ga bomo namreč toliko, kolikor ga bomo znali sami uresničiti.

JANEZ VOLJČ

ZA ENOTEN RAČUNSKI CENTER

● V Šaleški dolini prevladuje mnenje, da ne bi bilo smotrno kupovati manjših računalnikov, temveč urediti centralno službo

Delovne organizacije iz občine Velenje se vse bolj intenzivno pripravljajo na mehanografsko obdelavo podatkov. V velenjski Tovarni gospodinjske opreme „Gorenje“ so že pred leti uredili računski center, v Rudniku lignita Velenje razmišljajo o terminalu, v nekaterih drugih delovnih organizacijah v Šaleški dolini pa o mehanografski obdelavi podatkov z manjšimi računalniki.

V velenjskem „Gorenju“ so začeli že leta 1967 s pripravami za elektronsko obdelavo podatkov. Z rednimi obdelavami pa so začeli leta 1969, nedavno tega pa so vpeljali nov sistem, ki bo zadoščal za potrebe TGO „Gorenje“ Velenje več let.

V Šaleški dolini se zavzemajo za ureditev enotnega računskega centra za potrebe delovnih organizacij. Prevladuje mnenje, da bi bilo nesmiselno porabiti sredstva za nakup manjših računalnikov. „Gorenje“ je zato pripravljeno organizirati v delovnih organizacijah vsa pripravljala dela za prehod na elektronsko obdelavo podatkov ter za določen čas, v okviru razpoložljivih prostih zmogljivosti, tudi obdelavo podatkov. Nobenega dvoma ni, da bi bilo najbolj racionalno, če bi za potrebe gospodarstva in družbenih služb v Šaleški dolini organizirali mehanografsko obdelavo podatkov v enem oziroma v največ dveh računskih centrih. (vš)

Odločna beseda in ukrepi

Razen disciplinskih ukrepov proti odgovornim za prekinitev dela, se je delavski svet ZŽTP Ljubljana zavzel za čimprejšnjo sklenitev samoupravnega sporazuma in s tem za enotno politiko delitve dohodka in osebnih dohodkov

(Nadaljevanje s 1. strani)

manj so si bili vodilni med seboj enotni pri izvajanju redkih skupnih dogovorov. To je bilo znano tudi celotnemu kolektivu, posledica tega pa je bila, da niti samoupravni organi, niti družbeno-politične organizacije niso imeli izhodišč za svojo aktivnost. Nič čudnega, če se je namesto enotnosti kolektiva in vodstva vse bolj uveljavljala samosvoja politika posameznih „šefov“. Z druge strani pa se odgovornost pristojnih delavcev TP Ljubljana kaže predvsem v tem, da so vse „operacije“ v zvezi z izplačevanjem osebnih dohodkov opravljali le z namenom, da bi zadostili zakonskim določilom, ne pa zaradi pravilnega usmerjanja politike formiranja in delitve dohodka ter osebnih dohodkov.

Zaradi vsega tega je delavski svet ZŽTP Ljubljana naročil strokovnim službam, da takoj začnejo z rednim postopkom, v katerem naj bi ugotovili konkretno stopnjo odgovornosti

osmih vodilnih delavcev tovarne postaje Moste in treh delavcev TP Ljubljana oziroma še drugih posameznikov, če bi bilo to potrebno. Ne glede na izid tega postopka pa je bilo s takojšnjo veljavnostjo razrešenih šest vodilnih delavcev tovarne postaje Moste: vodja delovne enote, šef transportno komercialnih poslov in njegovo pomočnik, vodja gospodarsko računsko službe, operativni pomočnik vodje enote in vodja materialne službe.

KAJ JE ŠE SKLENIL DELAVSKI SVET?

Razen že omenjenih kadrovskega disciplinskih ukrepov se je najvišji samoupravni organ slovenskih železničarjev zavzel za čimprejšnjo kadrovskega okrepitev računovodskega in gospodarsko-načrtovalnega sektorja TP Ljubljana in za uveljavitev kar najbolj poenotenega sistema oblikovanja in delitve dohodka in osebnih dohodkov v tem podjetju. Pri tem naj bi za ena-

ko delo upoštevali enake osnove v vseh podjetjih v sestavi ZŽTP Ljubljana. Do uveljavitve enotnega sistema naj TP Ljubljana povzame izkušnje TP Maribor ali TP Postojna glede določanja mase osebnih dohodkov, ki se v obračunskem mesecu lahko uporabi za osebne dohodke, hkrati pa naj TP Ljubljana izdela ponovni obračun izplačane mase osebnih dohodkov v prvih štirih mesecih letos, da bi lahko ugotovili dejanski obseg prekoračitve. Dolžnost strokovnih služb ZŽTP Ljubljana pa je, da nemudoma prične izdelovati metodologijo planiranja, ki naj bi zajela sistem planiranja in delitve dohodka ter osebnih dohodkov v vseh organizacijah in enotah združenega dela, ki jih povezuje ZŽTP Ljubljana. Pospešiti je treba tudi priprave na sklenitev samoupravnega sporazuma, da bi tako zasnovali enotno politiko delitve dohodka in osebnih dohodkov v ZŽTP Ljubljana.

Slovenski železničarji zdaj že pripravljajo spremembe in dopolnitve svojega statuta. Prekinitev dela na postaji Ljubljana-Moste pa utrjuje njihovo prepričanje, da morajo z delom pohiteti. Po sklepu delavskega sveta ZŽTP Ljubljana naj bi prekinitev dela v novem statutu obvezno opredelili kot nesamoupravno dejanje, če prizadeti v težnjah za izboljšanje razmer ne bi poprej izkoristili vseh demokratičnih in samoupravnih možnosti.

Delavski svet ZŽTP Ljubljana je končno tudi poudaril dolžnost vodilnih delavcev, članov samoupravnih organov in političnih organizacij, da so osebno dolžni pravočasno in objektivno informirati člane kolektivov, v katerih delajo. Po dogovoru z vodstvi političnih organizacij pa bo delavski svet dal tudi pobudo za ugotovitev konkretne politične odgovornosti posameznih članov teh organizacij za zadnje dogodke na tovarni postaji Moste. mG

inles ribnica
PRODAJA POLKNA VRATA OKNA NA KREDIT

tudi za njuno udeležbo pri morebitni izgubi, prej pa oba plačata iz skupnega dohodka vse družbene pripeke in sredstva za sklade. Zahodnonemška tvrdka ne sodeluje le pri oblikovanju stanovanjskega sklada. Podjetje Kautt & Bux pa se s pogodbo „obvezuje, da bo zagotovila letni izvoz izdelkov tovarne kolektorjev v vrednosti 1.500.000 zahodnonemških mark“.

V pogodbi je tudi rečeno, da skupno poslovanje v idrijski tovarni določa in vodi poslovni odbor, v katerem sta po dva slovenska in dva nemška člana, ki „planira delovna mesta, njihovo število in kvalifikacijske pogoje“ ter sklepa o smernicah poslovanja.

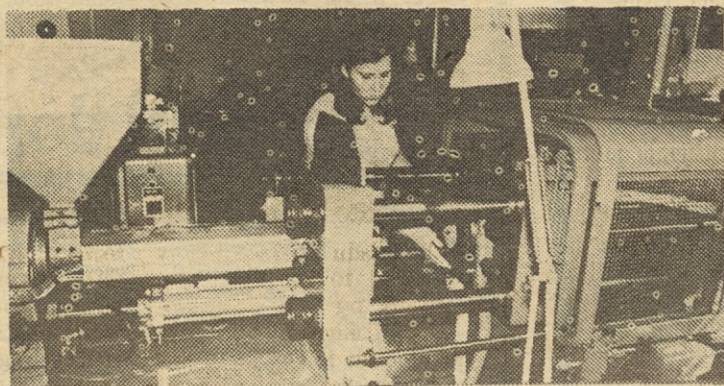
Nadalje je v pogodbi zapisano: „Pristojnosti delavskega sveta so pri tem očuvane, vendar pa se mora

V OBJEKTIVU

Pravkar pripravljajo stroj za proizvodnjo long-play plošče s slovensko popevko 71.

Tovarna z dvanajstim ljudmi

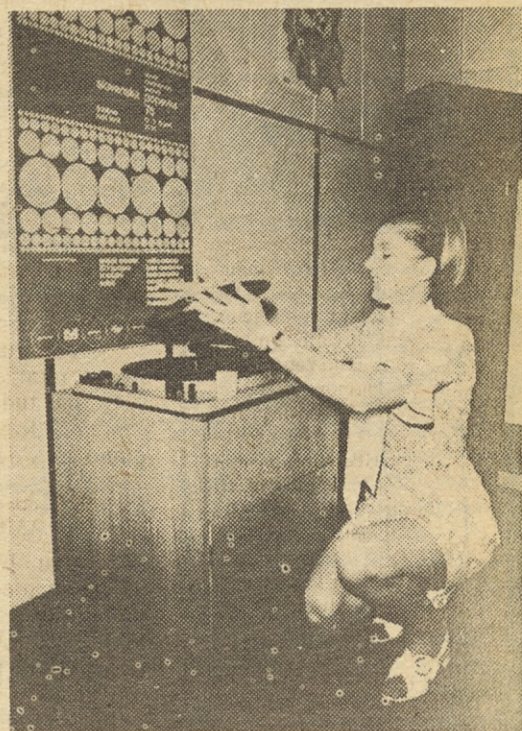
Vsakih 15 do 20 sekund vbrizga oziroma vtisne stroj malo ploščo. To je torej končna faza v zelo natančnem procesu nastanka gramofonske plošče.

Kdor ima doma gramofon in rad poslušati domačo glasbo, prav gotovo pozna našo tovarno gramofonskih plošč Helidon. Lahko bi skoraj rekli, da je tovarna nova, saj dela šele tri leta. Dela v Ljubljani, ustanovili pa so jo kot obrat založbe Obzorja iz Maribora. V nekdanji čevljarški delavnici v Šiški so si uredili prostore za proizvodnjo.

Snemanje plošč domače glasbene ustvarjalnosti, predvsem tistih, ki

niso komercialne, je postala že nujna potreba. Helidon je te potrebe že skoraj zadovoljil. V treh letih, kolikor obstaja, so izdelali 123 plošč v skupni nakladi skoraj 2 milijona komadov, vse je opravilo 12 ljudi.

Proizvodnja gramofonskih plošč je pravzaprav enostavna. Narediti res dobro ploščo pa ni lahko. Drage naprave in predvsem natančnost je prvi pogoj, da je plošča res veren zapis izvajane glasbe. Kako pravzaprav nastane plošča? V Šentvidu imajo studio, kjer posnamejo orkester in pevca na poseben magnetofonski trak, uspele posnetke zmontirajo, s traku presnamejo glasbo v rezalni napravi na mehko ploščo ali, kakor ji pravijo, folio. Posamezne tone spremene v mehnično nihanje in jih s pomočjo igle vrežejo vanjo. Ta folia je osnova, s katere po večkratnem galvanskem postopku dobijo odtis, ki je dovolj trden, da služi kot orodje v stroju, ki vbrizga oziroma tiska gramofonske plošče. Natančnost pri vseh naštetih fazah je helidonovce privedla do priznanja, da proizvajajo najkvalitetnejše plošče v Jugoslaviji.

Kvaliteto plošč stalno kontrolirajo v posebnem prostoru. Reklamacij zato skoraj nimajo.

NARAVNA ORANŽADA

GOLF

Hraniti v temnem in hladnem prostoru (10°C) — Pred uporabo pretresti — Vsečina 0,2 l Sladkor 12% — Uporabnost 2 meseca
Proizvaja Agraria Koper

I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII

... v jugoslovanskih sindikatih

Iz stališč
zadnje seje sveta

SVET ZSJ

V prejšnji številki Delavske enotnosti smo v tej rubriki že poročali, da se je sestel Svet ZSJ in razpravljal o ustavnih amandmajih ter uresničevanju resolucij II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. Na podlagi uvodnega referata predsednika jugoslovanskih sindikatov Dušana Petrovića-Saneta in obširne razprave, je svet ZSJ sprejel tudi nekatere sklepe o nadaljnjih nalogah sindikatov. V njih je med drugim poudarjeno:

— Delovni ljudje so v ustavni razpravi brez pridržka sprejeli predložene amandmaje, zlasti pa tiste spremembe, ki zadevajo uveljavljanje samostojnosti in enakopravnosti narodov in narodnosti v naši večnacionalni skupnosti. Svet ZSJ se bo zavzemal, da bomo dosledno uresničili besede tovariša Tita, da mora enotnost, ki obstaja med samoupravljalci, vladati tudi med vsemi našimi narodi, zavzemal se bo za krepitev bratstva in enotnosti med našimi narodi in narodnostmi kot trajne pridobitve revolucije, kar je tudi eno od temeljnih priporočil sarajevskega kongresa.

— Svet ZSJ predlaga, naj bi bil tovariš Tito izvoljen za doživljenjskega predsednika republike in za prvega predsednika predsedstva SPRJ.

— Svet ZSJ poudarja, da si bodo sindikati prizadevali storiti vse, da bi delovni ljudje v okolju, kjer delajo in živijo, postali osnovni nosilci boja za dosledno uresničevanje resolucij II. kongresa samoupravljalcev in ustavnih amandmajev. Svet ZSJ pri tem poudarja, da bo pri uresničevanju vsebine ustavnih amandmajev in sklepov sarajevskega kongresa potrebno vztrajno prizadevanje vseh družbeno-političnih dejavnikov. V konkretni in neposredni akciji je treba zlomiti protisamoupravne, etastične, birokratske in tehnokratske sile, ki si prizadevajo, da bi zavrele proces nadaljnjega razvoja samoupravljanja.

— Upošteva je izredni pomen samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov se svet ZSJ zavzema, da bi vsebino te materije opredelili v posebnem ustavnem amandmaju. To stališče sindikatov je dobilo tudi polno podporo v javni razpravi, sprejel pa ga je tudi II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije.

— Ustavni amandmaji in resolucije sarajevskega kongresa so po oceni Sveta ZSJ podlaga za drugo fazo sprememb v političnem in družbeno ekonomskem sistemu. Svet ZSJ zato poziva vse sindikalne organizacije, da se zavzamejo za nadaljnjo deatizacijo ter za razvoj komunalnega in skupščinskega sistema in samoupravnega povezovanja vseh oblik družbenega dela. Ta naloga zahteva kar najširšo politično aktivnost sindikatov, priprave za bližnje kongrese sindikatov, kongrese Zveze sindikatov po republikah in pokrajinah pa tudi priprave na VII. kongres ZSJ je zato treba izkoristiti kot priložnost, da se še bolj angažira sindikalno članstvo pri uresničevanju ciljev in nalog, ki jih je opredelil sarajevski zbor samoupravljalcev.

NA LOVU
ZA KREDITI

Zelo razširjen je pojav, da predstavniki jugoslovanskih bank in podjetij na lastno pest, brez preciznih projektov in brez kritja skušajo dobiti devizne kredite — pri svetovni banki, pri Export-import banki, pri londonskih bankah in morda še kje. Uradni trgovinski in bančni predstavniki Jugoslavije v Londonu trdijo, da je dirka za krediti dejstvo, da pa je težko

odkriti „dirkače“, ker se leti izogibajo pomoči naših strokovnjakov, saj jim je pomembno le to, da kredit dobijo, ne glede na ceno. Pristajajo tudi na 30 % obresti. Nihče se tudi ne drži predpisov, po katerih mora vsakdo namero, da zaprosi za inozemski kredit, registrirati pri pristojnih službah Narodne banke!

KAKO POSPEŠITI
GOSPODARSKI RAZVOJ?

Kljub reformi in stabilizaciji je gospodarstvo vplačalo v zvezni proračun skoraj trikrat več, kot je obdržalo v lastnih skladih ● Gospodarstveniki se zavzemajo za korenite spremembe v carinskem režimu

Zanimanje za izvoz se že od sredine lanskega leta naglo zmanjšuje, gospodarstvo pa se usmerja predvsem k uvozu reprodukcijskega materiala. Razmerje med uvozom se v zadnjih letih nenehno slabša tako v Jugoslaviji kot v Sloveniji.

Tudi devalvacija dinarja v januarju ni obrodila predvidenih sadov pri uravnovešenju plačilne bilance in ni spremenila osnovne negativne usmerjenosti gospodarstva v blagovni menjavi s tujino. Kljub devalvaciji namreč izvoz še naprej zaostaja, uvoz pa narašča. Očitno pa je, da bi devalvacija vsaj delno lahko vplivala na povečanje izvoza, če bi pravočasno ukrepali v zunanjetrgovinskem in deviznem režimu. Utemeljena in neutemeljena pričakovanja nekaterih sprememb namreč povzročajo, da delovne organizacije zadržujejo izvoz in tudi sklepanje novih izvoznih poslov. Pa tudi ukrepi na področju zunanjetrgovinskega režima ne bi mogli pospešiti izvoza, ker so vzroki za zaostajanje izvoza in za naraščanje uvoza izven režima blagovnodenarnih odnosov s tujino: iskati jih je treba predvsem v naraščajočih domačih proizvodnih stroških in cenah, prav tako pa tudi v omajanem gospodarskem ravnovesju. Razmere na domačem trgu so za različno blago takšne, da se ga pogosto bolj splača prodajati doma kot pa izvažati.

Slovenska gospodarska zbornica je zato razen predloga o financiranju potreb federacije na osnovi kotizacije in razen študije o organizaciji in zavarovanju enotnega tržišča izdelala še predlog, ki zadeva področje zunanjetrgovinskega in deviznega poslovanja. Podatki, ki so jih s tem v zvezi zbrali in komentirali strokovnjaki zbornice, niso razveseljivi. Zaradi stalne rasti stroškov se namreč reprodukcijska sposobnost jugoslovanskega gospodarstva bliža kritični točki. Gospodarstvo je večji del odvisno od instrumentov ekonomske politike, ki mu, kot

vse kaže, niso naklonjeni. Težko je mogoče drugače pojasniti dejstvo, da tudi od reforme naprej delimo akumulacijo jugoslovanskega gospodarstva s pomočjo instrumentov tako, da je le-to v tem obdobju obdržalo v svojih skladih komaj 40 milijard din, medtem ko je v zvezni proračun in druge zvezne vire dohodkov vplačalo skoraj trikrat višjo vsoto 110 milijard dinarjev. Analiza stroškov pa kaže, da so glavni razlog za njihovo stalno rast tudi instrumenti, ki jih povečanje posredno ali neposredno, kot o carine, takse in druge obveznosti. Samo v letu 1969 so jugoslovanski gospodarstveniki v imenu rednih in dodatnih carin za uvoz investicijske opreme plačali skupno 1,7 milijarde din, 1970. leta že 2,2 milijarde. Leta 1969 je bil uvozni tečaj 15,61 din, 1970. leta pa že 16,60 din za dolar. Po sedanji redni carinski stopnji za uvoz najvažnejših proizvodov črne metalurgije je dejanski tečaj nekje med 18,60 in 19,60 din za dolar.

Po mnenju slovenskih gospodarstvenikov je logičen sklep takle: spričo dejstva, da 10 % zvečanje materialnih stroškov pobere pri enakih cenah materialni proizvodnji vso akumulacijo in da 10 % zvišanje produktivnosti dela pri enakih osebnih dohodkih in skladih omogoča le 1 % znižanje cen proizvodov na tržišču, je najbolj smotno uresničevati program stabilizacije z zmanjševanjem stroškov, in to predvsem na račun ukrepov, ki jih povečujejo.

Odtod konkretni predlogi gospodarstvenikov za ukinitve povečanih stopenj in za znižanje redne stopnje carinske zaščite. Ker pa je devalvacija dinarja povečala carinsko osnovo, predlagajo naši gospodarstveniki tudi ukinitve uvoznih taks na uvoz investicijske opreme in reprodukcijskega materiala. S pomočjo tega ukrepa bi gospodarstvo lahko spet lažje zadihalo, v proračunih — zlasti na zvezni ravni — pa bi se ne gmatilo toliko denarja, kot se ga zdaj. V. B.

VROČI STOLČKI

Različne statistike in ankete kažejo, da direktorji, vodje obratov in drugi šefi ostajajo cela desetletja na svojih položajih. Pisane o tem in podobne akcije v prejšnjih letih niso kaj prida zalegle: 1966. leta je bilo na primer v Beogradu v 453 podjetjih 395 direktorjev s 25 do 35-letnim direktorskim stažem, dve

leti kasneje pa se je njihovo število povečalo že na 469. Ker resolucije niso uspešne, razmišljajo v gospodarski zbornici Beograda o neke vrste družbenem dogovoru, po katerem naj bi določili kriterije in načela o stalni izmenjavi vodilnega kadra. Tako je slišati za predlog, po katerem naj

bi po neuspešnem poslovnem letu podjetja razpisala natečaj za reelekcijo, s tem da bi mogel konkurirati dosedanji direktor, vendar bi ga obvezno zamenjali, če bi se poslovni neuspeh ponovil ne glede na razloge neuspeha. Tudi najuspešnejši direktor pa naj ne bi ostal na istem položaju več kot 8 let.

Zakaj v gospodarstvo?

Velik osip v zvezni administraciji

Že nekajkrat je dnevno časopisje poročalo, da zapuščena zvezna administracija vse več strokovnjakov. Ta

vest še ni uradno potrjena, vendar pa se že pojavlja zahteva — tudi iz vrst same administracije — da bi morali o tem spregovoriti na avtoritativnem mestu.

Nedvomno nastaja akutna paraliza te specifične „zvezne vojske“, o kateri govorijo ponekod kot o družbeni nadmoči in o nedotakljivi trdnjavi, ob kateri se razblinjajo najboljše ideje. Toda če pogledamo strokovno plat njene sestave, bi težko govorili o neki posebni moči, saj je imela po podatkih iz leta 1969 samo polovica uslužbencev visoko izobrazbo, s srednješolsko izobrazbo je bilo 23 %, z nižjo pa 17 % uslužbencev. Med uslužbenci z visoko izobrazbo je največ pravnikov (410) in ekonomistov (255), tehniško ali filozofsko fakulteto ima 90 zaposlenih, drugih strok pa je tako malo, da jih ni vredno omenjati. Neustrezna je tudi starostna struktura:

71 % starejših uslužbencev, med katerimi je približno 500 strokovnjakov, je že izpolnilo 30 let delovne dobe.

V zvezni administraciji trdijo, da bo letošnje leto najbolj kritično, ker odhajajo predvsem taki ljudje, ki so sposobni, avtoritativni in ki ustrezajo nalogam. Vendar odgovora na vprašanje o vzrokih za osip ni bilo mogoče dobiti v ZIS; kadrovska komisija skrbi le za voljene funkcionarje in ni seznanjena s to problematiko. Konkretni odgovori, ki so jih dali v zveznem sekretariatu za gospodarsko planiranje, odkrivajo naslednje vzroke za odhajanje strokovnjakov: nizki osebni dohodki, stanovanjski problem, negotovost zaradi reorganizacije in vse bolj pogosti napadi, ki postajajo že žaljivi, saj nihče več ne izbira sredstev za diskreditiranje zvezne administracije. -pik

Zasoljeni dopusti

Na posvetovanju o dopustih in rekreaciji v Svetu Zveze sindikatov Jugoslavije, so govorili predvsem o velikih socialnih razlikah med delavci, ki se izražajo tudi pri regresih za dopust. Višina regresa v posameznih kolektivih se giblje od 150 do celo 3.000 dinarjev.

Cene v penzionih bodo letos večje za 20 do 30 %. Na posvetu so

ob tem dejstvu kritizirali sindikate, ker v zadnjem času ne skrbijo dovolj za dopuste delavcev. Poudarili so, da bi morali biti sindikati aktivnejši v kolektivih, z njihovo pomočjo bi namreč lahko bolje izkoristili kakih 75.000 postelj, ki jih imajo na voljo bogatejše delovne skupnosti. Te zmogljivosti pa so, kot je znano, zasedene samo v juliju in avgustu.

TE DNI
SO REKLI

Predsednik Skupščine SR
Sergej Kraigher v govoru
zboru na Polzevem:

Spremenjena vloga in položaj republik ter federacije, ki predvidevajo predložene ustavne spremembe, se sedaj nekateri zdi že sama po sebi umevna zato sprašujejo, zakaj teh sprememb nismo sprejeli že prej? neposredno nadaljevanje odločitev kočevskega zbora in zasedanja AVNOJ. Pri tem moramo upoštevati naslednje pogoje za sprejem teh sprememb so dozevali v Jugoslaviji določena, in to ne enakomerno in hkrati v vseh republikah in pokrajinah ter pri vseh narodnih narodnostih Jugoslavije. Lahko rečemo, da so ti pogoji dozevali v Sloveniji verjetno hitreje kot so dozevali drugod.

Predsednik RK SZDL
venije Janez Vipotnik v razpravi na seji zvezne komisije SZDLJ:

Ni naključje, da so v razpravi o ustavnih dopolnilih posebno pozornost pritegnila vprašanja mednacionalnih odnosih. dvoma, da je v odnosih med narodi osnovno pravilo, naj vsi pometa pred svojim pragom. Drži pa tudi, da nihče, niti posamezni niti narodi in narodnosti, ne morejo ostati indiferentni, če se kjerkoli pojavi tuj najmanjši poskus rušenja temeljev, na katerih je zgrajena enakopravnost naših narodov in narodnosti.

Sredstvo za ohranitev
svežine in vitalnosti

poljuven

Franc Braniselj, poslanec
Kranja v razpravi v zvezni
skupščini:

Zvezna gospodarska zbornica zahteva razbremenitev gospodarstva, predvsem razbremenitev glede obveznosti iz anuitet. Menim, da bi končno tudi pri nam morali sprejeti načelo, ki velja povsod po svetu, namreč, da se morajo sprejete obveznosti vedno tudi izpolnjevati in da morajo te obveznosti izpolnjevati vsi od posameznikov do federacije. Zaradi tega mislim, da bi na mestu razbremenitve glede na polnjenje obveznosti iz anuitet morali omogočiti bistveno boljše položaj gospodarstva v delitvi narodnega dohodka.

Zagrebski poslanec Juraj
Razmilic v razpravi v zvezni
skupščini:

Ugotoviti moram, da se je država izkazala kot popolnoma nesposobna, da zagotovi spoštovanje normativnih aktov, ki jih je sama sprejela. Za to imamo dovolj dokazov. Naša država je v glavnem svoje delovanje usmerila na tista področja, kjer se ne bi smela vtikati. Dolgo časa se je namreč ukvarjala z direktnim investiranjem in investicijami, katerimi bi se morala ukvarjati neposredna proizvodnja, ni pa imela časa poskrbeti za to, da bi vsi udeleženci v gospodarjenju spoštovali zakone.

Po starem

Pred nedavnim sestavljenim poročilo za zvezno skupščino navaja, da stopnja naraščanja izgub v poreformnem obdobju prekaša vsa druga gibanja. Izgube so se v petih letih povečale za več kot petkrat. Tekoče in „prenešene“ nepokrite izgube so znašale 1966. leta 1,1 milijardo din, leta 1970 pa več kot 5,7 milijarde din. Najbolj žalostno pa je dejstvo, da govorimo o izgubah, ki jih niso pokrili tisti, ki so prevzeli poročilo. „Stopnja pokrivanja“ izgub se skoraj ne spreminja: 1966. leta je bilo pokritih kakih 12 % skupnih izgub, leta 1970 pa 16 %.

PODOBE NAŠEGA ČASA

V oddelku C ni pravega miru, zato sklone kolegij pljuniti v roke in se sam lotiti stvari. Akcija začne direktor, ki skliče kolegij in predstavnike sredstev notranjega javnega komuniciranja. To sem jaz.

— Kot je znano, situacija še malo ni roznata, začne direktor. — Zastavlja se potemtakem vprašanje: kdo je kriv!

— Kriva so sredstva informiranja! odločno pribije sekretar. — Tako je vedno bilo in tako bo!

— Namesto da bi krepila naše omejeno zaupanje, kakor tudi zaupanje naših delovnih ljudi, so pasivno in neodgovorno stala ob strani, doda komercialni.

— Tako je! Ta sred-

stva niso odigrala svoje pozitivne vloge.

— Toda, tovariši! Vse, kar ste rekli ali napisali, sem sproti objavil, zajec-ljam opravičujoče in ves poparjen.

— Ne zdaj valiti krivde na druge? ! S kakšno moralno pravico? ! se raz-

ustvarjalno.

— Treba je iti med ljudi!

— Treba jim je naliti čistega vina!

— Treba je pognati stroje v oddelku C.

Vse te bogate misli si takoj zapišem v beležko.

— Kako, tovariši?

— Treba je trpeti konsekvence zaradi neodigravanja pozitivne vloge sredstev notranjega javnega komuniciranja.

S tem se je s prstom pokazalo name in nič kaj prijetno mi ni zdaj pri srcu. Kaj storiti?

— Kaj naj napravim?

do neželenih dogodkov. Treba je izhajati na nasledni odgovornosti odgovornih subjektov za nastalo situacijo, še zlasti tistih struktur, ki so zadolžene za obveščanje delovne skupnosti (to sem jaz). Iz uvodnika mora biti tudi jasno raz-

»AS DESIGN 71«

Akcijski sekretariat za industrijsko oblikovanje pri SLUPUJ c/o DLOS, Ljubljana, Titova 21 je skupaj z jugoslovansko TV mrežo razpisal marca 1971 natečaj za dobro oblikovane industrijske izdelke. Ta natečaj, ki naj bi se redno ponavljal, nudi vsem jugoslovanskim podjetjem možnost, da organizirano in sistematično pridejo do novega, oziroma dobrega designa za svojo proizvodnjo s tem, da se pridružijo razpisu natečaja in povedo, kakšne likovne rešitve potrebujejo. Možnost, ki jo daje javni razpis, da se to izvede preko najširšega izbora oblikovalcev, ki sodelujejo pri natečaju, odpira optimalne pogoje za čim boljši design.

Po drugi strani pa odpira našim oblikovalcem zelo široke možnosti ustvarjanja in jih želi z obsežnimi nagradnimi fondy tudi primerno stimulirati. Skupna vsota nagrad natečaja „AS DESIGN 71“ znaša 95 starih milijonov dinarjev.

Stanovska organizacija industrijskih oblikovalcev se zaveda širokih družbenih potreb po dobro in lepo oblikovanih potrošnih dobrinah, zaveda se, koliko bolj bi morale biti pomembne estetske kvalitete naših izvoznih artiklov, koliko več posluha in skrbi bi morali posvetiti našemu vsakdanjemu okolju. Ker so se mnogokrat pojavili očitki (večkrat celo zelo upravičeno), češ da industrija nima razumevanja za dober design in obratno, da ni primernih designerjev za reševanje tekočih potreb naše industrije, je razpis „AS DESIGN 71“ pomemben še posebno zato, ker bo pokazal, kakšne so dejanske vsakoletne potrebe oziroma želje jugoslovanske industrije po designu in z dospelimi natečaj-

ITI MED LJUDI!

greje računovodja.

— Iz vsega smo nujno dolžni potegniti določene konsekvence in nositi tudi odgovornost, sklone komercialni uvodni del pogovora in me pomembno pogleda. Nato me pogledajo še drugi.

Molčimo.

— Predlagam, da se mu še enkrat pogleda skozi prste. Vendar zadnjič! predlaga in pribije direktor.

Vsi si oddahnemo, presedemo. Ozračje na seji postane bolj sproščeno in

vpraša sekretar.

— Sredstev ni! reče računovodja.

— Naš oddelek se bo pretrgal od garanja, v zahvalo pa to! doda komercialni.

— Jaz pod pritiski že ne bom padel na kolena! pribije direktor.

— Kdo naj torej likvidira stvar?

Vsi me gledajo še bolj pomembno.

— Treba je priznati!

— Treba je jasno reči, da se ljudem ni točilo čistega vina.

— Takoj je treba v „Glasu kolektiva“ objaviti uvodnik.

— A v uvodniku mora biti zelo jasno povedano, da je bila osnovni povod za vso stvar okrog oddelka C, podobno kot v podobnih primerih, neinformiranost kolektiva, ki je sprožila znane dogodke z daljnosežnimi posledicami. Nadalje je treba reči, da je mogoče zadevo konsolidirati le na samoupravni način in z vsestransko proučitvijo vzrokov, ki so pripeljali

vidno, da je treba stalno delati na razreševanju aktualnih problemov delavskega razreda in delovnih ljudi v vseh sredinah njegovega dela in življenja.

—

Tudi ta številka „Glasa kolektiva“ se valja neprebrana po oddelkih. Velika škoda! V oddelku C stroji še vedno stojijo. Direktor sklicuje novo sejo kolegija.

VINKO BLATNIK

Prva nagrada v Velenje

Reševalci nagradne križanke, ki je bila objavljena v Delavski enotnosti 29. maja v št. 21, so nam poslali blizu 650 rešitev. Komisija je izzbrela naslednje reševalce:

1. nagrada — 100 dinarjev: Jerica Gregorič, Velenje, Tomšičeva 26;
2. nagrada — 50 dinarjev: Bogomira Valentan, Fala 40; 10 nagrad — polletna naročnina na DE prejmejo: Nada Pohar, Ljubljana, Kosovelova 6, Vinko Vek, Trbovlje, Neža 43, Albin Colja, Celje, Čopova 7, Renato Krumpak, Maribor, Partizanska 73, Vilma Roš, Trbovlje, Keršičeva 23 a, Boris Debelak, Krmelj 30, Alojz Golob, Nova Gorica, Kidričeva 26, Dugar Ivica, V. Svetina 14, Jesenice na Gor., Beba Dolinar, Trbovlje, Ulica 1. junija 2, Iva Mayr, Kranj, Jahačev prehod 2/1.

Vsem nagrajencem bomo denarne nagrade poslali po pošti, časopis pa jim bomo začeli pošiljati s 1. julijem 1971.

Naslednja križanka bo objavljena v petek, 3. julija.

Pravilna rešitev:

Vodoravno: Hala Tivoli, avto, Amerikanec, kolo, matematika, vital, sloni, Aka, stotaki, srp, lug, Asa, sr, dekanat, terminal, Oil, nk, sa, tr, Safian, mama, urar, tla, anerooid, beriberi, Eis, vl. Dare, citiranje, man, telo, Oradea, oni, nevrilis, lak, vitim, av, d, eon, nak, ko, in, Tbilisi, asparagus, m. Anvar, el Sadat, ala, arago, bela, nit, dinamit, anali, oerlikon, Tobi, železarna, ces, kotov, acisal, akcent, vrana.

Pa naj še kdo reče, da „fičo“ ni močan voz. Na slovenjgraškem letališču je vlekel letalo, pa še kašljal ni! — A. AGNIC

VSI V VROČI KAŠI

Stanovanjski varčevalci smo v kaši.

Kolikor na leto privarčujemo, vsaj za toliko narastejo v istem času tudi cene.

Cene novih stanovanj so danes že naravnost „stolpniške“. Za kvadratni meter je potrebno odšteti približno toliko, kot v poprečju na Zahodu in za kakih 20% več, kot recimo na Nizozemskem ali v Franciji...

Ali: medtem ko je potrebno zunaj odšteti za kvadratni meter stanovanjske površine manj kot en poprečni mesečni osebni dohodek, je potrebno pri nas precej globlje poseči v žep. Kvadratni meter velja v poprečju nekaj več kot dve, v nekaterih primerih pa celo več kot tri mesečne jugoslovanske plače.

Se najbolj zanimivo je to, da je danes kljub „stolpniškim“ cenam izredno težko priti do novega stanovanja. Seveda zato, ker stanovanj enostavno ni.

Niti to nam ne uspe, da bi obdržali stanovanjski primanjkljaj na isti ravni. Ta namreč raste in znaša samo v Sloveniji že 60.000 stanovanj.

Glede na vse skupaj, predvsem pa na inflacijo, ki ji nikakor nismo kos, se torej tudi v prihodnje ne obeta ljudem brez stanovanja nič razveseljivega.

Baje bomo v kratkem „odmrznili“ stanarine. To bo po svoje svetla točka za stanovanjsko gospodarstvo. Nič kaj z veseljem pa ne pričakujemo „odmrznitve“ ljudi, ki ne stanujejo v svojih stanovanjih.

Ze ob današnjih stanarinah, ki so vse prej kot ekonomske, se namreč številne družine stiskajo v garsonjerah, ker ne zmorejo plačevati vzdrževanja za stanovanje.

Torej, v kratkem nas bo v kaši še več! Nam bo vsaj malo manj dolgočas!

1 3 5 7 9 11 13 15 17 19 21 23 25 27 29 31

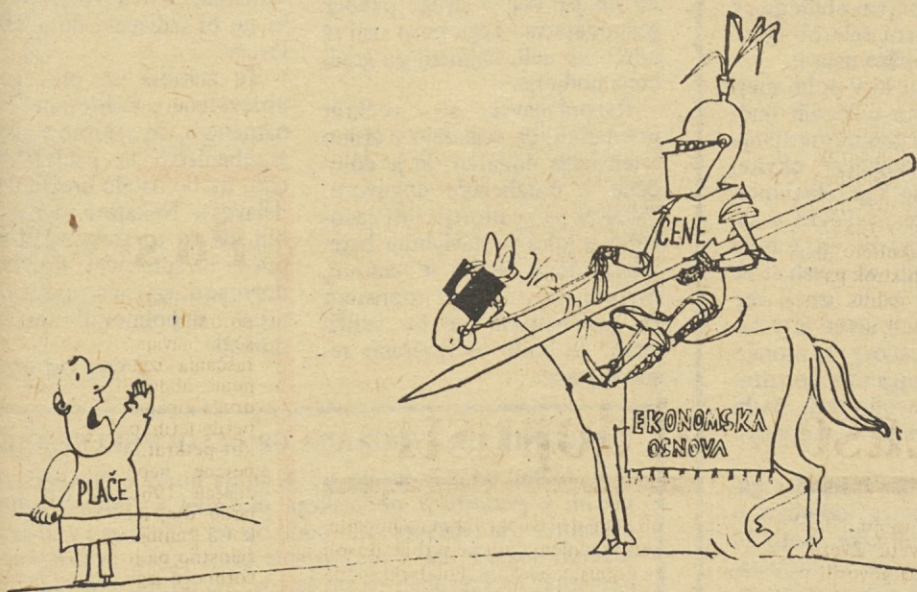
EXCORRADO

TONIC WATER

Umetna brezalkoholna pijača z dodatkom kinina — Hraniti v temnem in hladnem prostoru (10°C) — vsebina 0,2 l — Sladkor 10% — Uporabnost 6 mesecev — Proizvajala Agraria Koper

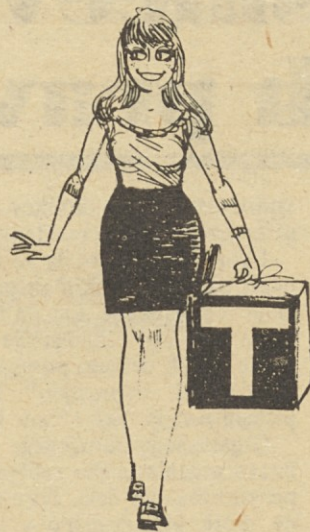
I II III IV V VI VII VIII IX X XI XII

IZ DISKOTEKE DE — LETO 1961

IZVEN KONKURENCE

— Ne velja — jaz sem brez konja!

NOVA

VELEBLAGOVNICA

T

V CELJU VAM NUDI

BOGATO IZBIRO

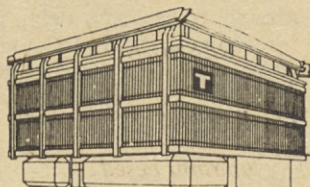
BLAGA ZA ŠIROKO

POTROŠNJO.

OBIŠČITE NAS —

ZADOVOLJNI BOSTE!

- Štiri etaže
- Darilni bon
- Dvajset oddelkov
- Dostava na dom
- 20.000 različnih izdelkov
- Menjalnica
- Bife

Veleblagovnica
Celje, Gubčeva 2
TEHNO-MERCATOR

nimi elaborati pokazal, kaj vse zmorejo naši oblikovalci. Skratka, v praksi bo med seboj povezal oba partnerja na najširšem področju. Akcijski sekretariat za industrijsko oblikovanje je vsem večjim jugoslovanskim podjetjem poslal vabila, naj se udeležijo natečaja. Dobil je preko 60 pozitivnih odgovorov z najrazličnejših področij: od pohištvene, tekstilne, kovinske, strojne in druge industrije do največjih poslovnih združenj, in podjetja — naročniki, med njimi naj naštejemo samo nekaj slovenskih podjetij: Alprem, Brest, Elan, Elektrokovina, Iskra, Lesnina, LTH, Novoles, Oprema, Slovenija-

BREST POHIŠTVO

les, Sijaj, Volnenka, so razpisala nov design za svoje izdelke ali celo grupo izdelkov. Vsa prispela dela (načrte in modele) — zaključek natečaja je 17. julij 1971 — bo ocenila 7-članska mednarodna strokovna žirija. Nagrade so prispevala podjetja sama, to je vsako podjetje za design tistega izdelka, ki ga je razpisalo v natečaju.

Natečaj bo zaključila jugoslovanska razstava „AS DESIGN 71“, na kateri bodo prikazani najboljši načrti in modeli bodoče serijske proizvodnje naših podjetij.

Z gotovostjo lahko trdimo, da tako široko zasnovane in koristne akcije kot je natečaj „AS DESIGN 71“, na področju oblikovanja v Jugoslaviji še nismo imeli.

MARJANA KOSEK

Za šolstvo in otroško varstvo

Te dni so se že vse ljubljanske občine začele pripravljati na uvedbo 1-odstotnega samoprispeljka od osebnega dohodka. Tako so delegati krajevnih skupnosti v ljubljanski občini Moste-Polje že sklenili podpreti uvedbo solidarnostnega samoprispeljka v Ljubljani za potrebe šolstva in otroškega varstva. Tudi v razpravi na seji političnega aktiva te občine je ta predlog doživel polno podporo. Dogovorili so se, naj bi o njem že prihodnje dni razpravljali v vseh delovnih organizacijah v občini, zanj pa se odločili še letos.

Skupščina občine Ljubljana Moste-Polje je že lani v septembru dala pobudo za uvedbo samoprispeljka in hkrati s tem razpravljala o problematiki objektov za otroško varstvo in šolstvo. Upoštevala je dejstvo, da potrebe po prostorih za otroško varstvo in šolstvo močno naraščajo, gradnja teh objektov pa zaostaja za vse bolj intenzivno stanovanjsko gradnjo. Sredstev za kritje vseh potreb ni mogoče zagotavljati izključno iz proračunskih virov, niti ni mogoče dodatno obremenjevati gospodarstva; zato se je skupščina občine opredelila za uvedbo samoprispeljka za gradnjo objektov za otroško varstvo in šolstvo, v nekaterih izvenmestnih območjih pa tudi za reševanje drugih življenjsko nujnih potreb občanov.

Z uvedbo samoprispeljka naj bi obremenili osebne dohodke iz delovnega razmerja, dohodke iz zasebne kmetijske dejavnosti in dohodke od samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, razen teh pa še dohodke od samostojnega opravljanja intelektualnih storitev ter osebne in družinske pokojnine. V odloku o uvedbi samoprispeljka pa bi nujno morali predpisati tudi oprostitve za določene kategorije občanov. Plačevanja samoprispeljka naj bi bili oproščeni občani z minimalnimi pokojninami, invalidninami, socialnimi podporami, priznavalninami ter s prejemki od štipendij, vajenskih nagrad in podobnih virov, nadalje zavezanec prispevka iz osebnega dohodka iz delovnega razmerja in pokojnin, katerih skupni mesečni dohodek ne presega 800 do 1000 din oziroma katerih dohodek na družinskega člana ne presega 760 din (otroški dodatek).

Na območju vseh petih ljubljanskih občin bi tako s samoprispelkom zbrali okrog 12 milijard dinarjev, upoštevajoč pri tem zgoraj navedene oprostitve. Vendar je sredstev, ki odpadejo na posamezno občino, znatno manj, medtem ko so sedanji programi predvideni gradnji dokaj obsežni in praktično predvidevajo vse nujne gradnje šol in otroških vrtcev do leta 1976. Zato bo treba zgraditi te ustanove najprej tam, kjer jih najbolj potrebujejo. Pri utemeljevanju uvedbe samoprispeljka in sestavljanju programa gradnje naj bi, po predlogu močanske skupščine, obveljala tale izhodišča: na vsem območju občine in mesta ustvariti vsaj približno enake pogoje za vzgojo in izobraževanje v osnovnih šolah, zagotoviti čimvečjemu številu predšolskih otrok organizirano vzgojo in varstvo, ustvariti pogoje za podaljšano bivanje, kasneje tudi celodnevno oskrbo učencev v šoli (in jim tako omogočiti varstvo in pomoč pri učenju) ter smotrno in enakomerno obremeniti vse šole in vrtce.

V. B.

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hitro, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2

BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO,

Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7

BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka

BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

PO KONFERENCI MEDOBČINSKEGA ODBORA SINDIKATA DELAVCEV DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Še bolj usposobiti vodstva

Na zadnji konferenci medobčinskega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Velenje-Murice so izvolili novo vodstvo, v okviru medobčinskega odbora pa so ustanovili tudi konferenco sindikata prosvetnih delavcev

Na konferenci medobčinskega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti so v Velenju obširno spregovorili o vsebini dela osnovnih organizacij sindikata. Ob tem je bilo poudarjeno, da morajo sindikati spremljati dogajanja v delovni organizaciji, da pa bi lahko dosegli ta cilj, bo treba usposobiti vodstva osnovnih organizacij sindikata, istočasno pa izboljšati tudi obveščenost zaposlenih.

Precej so razpravljali tudi o novi organiziranosti sindikata v šolstvu. Zdaj združuje osnovna organizacija sindikata prosvetnih delavcev v Velenju zaposlene iz 8 delovnih organizacij. Medobčinski odbor sindikata je že pred časom opozoril vodstvo te sindikalne organizacije, naj bi se lotilo reorganizacije. Vendar je občni zbor predlog zavrnil, meneč, da je „veliki organizaciji moč“. Konferenca je soglašala s stališčem medobčinskega odbora, da je treba reorganizirati osnovno organizacijo sindikata pro-

svetnih delavcev Velenje.

Na konferenci Medobčinskega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Velenje so govorili tudi o zakonu o družbenem dogovarjanju in samoupravnem sporazumevanju o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov. Ob tem je bilo izraženo nezadovoljstvo nad odločitvijo Izvršnega sveta Slovenije, da bo mogoče obra-

čunati osebne dohodke zaposlenih po novih kriterijih šele od 1. maja 1971 naprej, in ne od 1. januarja, kot so vsi pričakovali. V razpravi je bilo poudarjeno, da bodo prizadeti, če bo stališče Izvršnega sveta obveljalo, predvsem zaposleni v kulturnih institucijah, kjer osebni dohodki že dalj časa zaostajajo. Kulturne institucije pa tudi niso zaprosile za izjemna dovoljenja

za zvišanje osebnih dohodkov, pričakovanju pač, da bo mogoče urediti osebne dohodke vse leto nazaj. Razpravljalec se je zdel še posebej nezadovoljiva odločitev Izvršnega sveta Slovenije, saj je predsedstvo slovenskih sindikatov predlagalo, naj bi ovrednotilo delo na osnovi samoupravnih sporazumov od 1. 1. 1971. ne šele od 1. 5. 1971. naprej.

CELJSKI GRADBENI! DELAVCI OPOZARJAJO NA PROBLEM IN VPRAŠUJEJO:

Kaj bo prinesel veznik »in«?

Ponedeljkova seja medobčinskega odbora sindikata gradbenih delavcev Celje, udeležil se je tudi sekretar republiškega

odbora Štefan Horvat, je bila ena najbolj burnih. Hudo kri je med navzočimi povzročil 8. člen splošnega družbenega dogovora, ki med drugim govori tudi o terenskem dodatku.

V tem členu je namreč sporen veznik „in“. Ta veznik po mnenju vseh udeležencev se pomeni diferenciacijo med delavci v gradbeništvu. Stavak, v katerem je ta veznik, namreč govori o tem, da so na terenski dodatek upravičeni tisti, ki „bivajo in delajo“ na terenu. To pa pomeni, da domači delavci, če se družbeni dogovor spoštuje, niso upravičeni na terenski dodatek kljub temu, da so njihovi stroški zaradi dela na terenu višji. Če bo temu tako, potem se bodo gradbena podjetja znašla še v hujših težavah, saj jim že sedaj primanjkuje domače delovne sile. Prepričani so namreč, da bodo slovenski gradbeni delavci odhajali na delo ali v druge republike ali pa v tujino, če ne pa vsaj v druge panoge gospodarstva. Tega pa si najbrž nihče ne želi, najmanj pa gradbena podjetja.

Razpravljavci so večkrat poudarjali, da soglašajo z višino terenskega dodatka, ki je določena v družbenem dogovoru. Nikakor pa ne morejo biti zadovoljni s tako postavljenim besedilom člena. Bujijo se namreč, da tudi samoupravni sporazum za gradbeništvo ne bo verificiran, če bodo to vprašanje rešili drugače.

Ali imajo gradbinci celjske regije osnove za take trditve? Vse kaže, da jih imajo! Pred časom so s številkami in drugimi objektivnimi podatki dokazovali. Govorili so, koliko stanejo delavci iz drugih republik, ki jih morajo zaradi pomanjkanja domačih delavcev zaposlovati. Vsa gradbena podjetja so zelo zainteresirana za to, da imajo čimveč delavcev bivališčem in družino bližje sedeža podjetja. Če pa bodo terenski dodatek lahko izplačevali le tistim, ki bivajo in delajo na terenu, bodo s tem povzročili negotovanje in nezadovoljstvo med domačimi delavci. Poudarjali so, da je gradbeništvo specifična panoga našega gospodarstva, kjer delavci selijo tudi po večkrat na mesec iz objekta na objekt, kar pa zahteva večje napore in stroške teh delavcev. Zato se zavzemajo, da bi veznik „in“ v tem členu družbenega dogovora zamenjali z ustreznjšo besedo, ki ne bi izdvajala domačih delavcev.

Te zahteve so prav gotovo upravičene. Zahtevane so z namenom, da celotno slovensko gradbeništvo ne pride v situacijo, da bo ostalo brez domačih delavcev. Nekateri so celo menili, da so to spregledali v razpravi o splošnem družbenem dogovoru, saj so se osnutki zelo hitro dopolnjevali in spreminjali.

MILAN BRECLJ

JAVNA RAZPRAVA

Temeljna organizacija zaradi uresničevanja temeljnih pravic

Uveljavitev ustavne kategorije temeljna organizacija združenega dela“ kaže na to, da skladno s procesom razvijanja družbenoekonomskih odnosov uveljavljamo z novo vsebino odnosov tudi nove pojme. Organizacije ne bomo več ustavno poimenovali s „podjetjem“, saj je za ta pojem značilno, da se je v praksi pojavljalo oziroma uveljavljalo kot nosilec pravice upravljanja z družbeno lastnino, ki se je v procesu integracije vse bolj spreminjala tudi v „kolektivno lastnino podjetja“ itd. Omenjena neskladja so postajala vse vidnejša ovira za hitrejši razvoj samoupravnih odnosov. Resničnost teh odnosov pa je pogojena z realizacijo temeljne samoupravne pravice — odločati o rezultatih dela.

Po uveljavitvi določil XV. ustavnega amandmaja so se pojavile v teoriji in praksi številne sile, ki so težile za tem, da bi prevzele oblast v procesu reprodukcije, se оформile v posebno strukturo upravljalcev, ne le v delovni organizaciji, marveč tudi izven nje. To se je ponekod odvijalo kot odkrita teoretična bitka, drugod pa pod plaščem samoupravnosti z manipulacijo samoupravnega položaja delavca v združenem delu. Teoretični izvor teh procesov lahko vidimo zlasti v tem, da ni bilo jasno razrešeno vprašanje, kdo je nosilec reprodukcije v samoupravno organiziranem podjetju. Omenjena funkcionalna obeležja „podjetja“ iz preteklosti še niso postala zadeva naše zgodovine, marveč so se pojavljala v novih „obarvanih“ impulzih. Opisane družbene razmere ob vedno ostrejši odgovornosti vseh v združenem delu so diktirale številne socialne konflikte znotraj posamezne organizacije in širših družbenih skupnosti. To se je dogajalo zlasti po uveljavitvi ustavnega amandmaja XV, ki je odločno poudaril odločujočo vlogo delavca v združenem delu in njegovo pravico do organiziranja dela.

Določila XXI. ustavnega amandmaja predstavljajo zato ustavno utrditev procesa, ki smo ga sprožili z amandmajem XV in spremembami v temeljni zakonodaji. Uveljavljajo pravico do

samoorganiziranja, kolikor so izpolnjeni minimalni (v prejšnjem sestavku podrobno razčlenjeni) pogoji.

Ugotovimo lahko, da bo s sprejetjem ustavnih amandmajev za nami obdobje širokih razprav o tem, kdo naj bo nosilec družbene reprodukcije, kar pa terja uveljavitev nove, organizacijske in ne uokvirjene kategorije (organizacije združenega dela). Res je, da zaradi delnega posega v določila ustave pojem podjetja ne bo v celoti „odpravljen“. To bo mogoče storiti šele ob kompleksni reviziji tako zvezne kot tudi naše republiške ustave.

Organizacija združenega dela je torej pojem, ki v polni meri izraža organizacijsko svobodnost in avtonomijo delovnih ljudi pri združevanju dela. Združeno delo v sistemu samoupravljanja ne more biti zrinjeno v neke zgodovinske pogoje okvire, okvire, ki so ustrezali in ki še vedno ustrezajo kapitalističnim odnosom. Samoupravna iniciativa se ne more uveljaviti v zaprtim organizacijskem modelu, širina samoupravne vizije terja odprtost, ki bo vedno večja in širša. V današnjih razmerah so še potrebni usmerjevalni elementi. Ti pa se ne bodo smeli več izražati v uokvirjenju organizacijskega modela, marveč le v nekaterih osnovah združevanja dela. Omenjene osnove, ki morajo biti podane, da združeni proizvajalci ustanove organizacijo združenega dela, pa so v amandmaju vsebovane zavoljo tega, da bi vzpodbujale delovne ljudi k uveljavljanju pravice do samoorganiziranja.

Temeljna pravica, ki naj se uveljavlja v samoupravni organizaciji združenega dela, je prav gotovo pravica, odločati o rezultatih svojega dela, odločati o delitvi dohodka. Zato bi lahko rekli, da samoupravno določen organizacijski okvir, v katerem delavec uresničuje svojo pravico odločati o rezultatih svojega dela, predstavlja tudi temeljni organizacijski okvir združevanja dela. Na tej osnovi je izoblikovan pojem „temeljna organizacija združenega dela“, v kateri naj delavec uresničuje svojo temeljno samoupravno pravico.

PETER TOŠ

PRAZNIK DRAVOGRADA OB DELOVNIH USPEHIH

V tednu od 27. junija do 4. julija bodo v dravogrski občini v počastitev občinskega praznika 4. julija številne prireditve. Na Otiškem vrhu bodo ob tej priložnosti v tovarni hlačnih nogavic dali v obratovanje prenovljeno in povečano barvarno, na Prevaljah pa bo ta tovarna odprla nov obrat za proizvodnjo hlačnih nogavic, kjer bodo zaposlili 300 delavcev iz Mežiške doline. Industrijsko in gradbeno montažno podjetje Monter iz Dravograda bo v tednu praznovanja odprlo na Otiškem vrhu novo proizvodno halo, ki bo dolga nad 100 metrov in široka približno 20 metrov.

V. R.

DOSLEDNO IN BREZ KOM- PROMISOV

Stališča, sprejeta na 17. razširjeni seji predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije na Brtonih, posebej pa še odločne besede predsednika Tita na zborovanju v Labinu, so v središču pozornosti delovnih ljudi tudi v občinah Velenje, Slovenj Gradec, Dravograd in Ravne na Koroškem. Delovni ljudje še posebej soglašajo in podpirajo odločenost predsednika Tita, prav tako pa tudi vodstva Zveze komunistov Jugoslavije, da se nemudoma sprejmemo, in to odločno in brezkompromisno, z vsemi problemi, ki zavirajo hitrejši družbeni in gospodarski razvoj naše socialistične skupnosti.

V Saleški, Mislinjski, Dravski in Meziški dolini so že nekaj časa opozarjali, da se je treba spoprijeti z vsemi problemi oziroma pojavi, ki smo jim bili priče zadnji čas. O tem je bilo govora v pripravah na 18. sejo CK Zveze komunistov Slovenije, na zadnjih konferencah in občinskih zborih družbenopolitičnih organizacij, prav tako pa tudi med razpravami o predloženih dopolnilih zvezne ustave.

Ni naključje, da so zlasti komunisti iz gospodarstva večkrat poudarjali na nekatere nesprejemljive sistemske rešitve, na nerealne ocene o naši gospodarski moči, pa na neprimerno obnašanje dela našega gospodarstva, ki si je prizadevalo, da bi si skozi višje cene zagotovilo razvoj in obstoj tudi v prihodnje itd. (O tej problematiki smo spregovorili tudi v komentarjih v DE). Ob tem pa je mogoče ugotovljati, da so samoupravni organi in družbenopolitične organizacije v delovnih organizacijah teh štirih dolin pravilno doumeli naloge v zvezi s stabilizacijo gospodarstva. V večini delovnih organizacij, predvsem še v največjih (TGO Gorenje Velenje, Železarna Ravne na Koroškem, Tovarna usnja Slovenj Gradec, Rudniki svinca in topilnica Mežica, Lesno industrijsko podjetje Slovenj Gradec itd.), so sprejeli akcijske programe za gospodarjenje v pogojih stabilizacije, katerih osnovni namen je zagotoviti uspešno gospodarjenje tudi v prihodnje, toda ne na račun višjih cen. Zavedali so se, da mora vsakdo nositi breme stabilizacije, saj drugače ta prizadevanja ne morejo uspeti. Vseskozi pa so opazna tudi prizadevanja, da bremen stabilizacije ne bi najbolj občutili prav delavci z najnižjimi dohodki in standardom.

Stališča 17. razširjene seje CK ZKJ in besede tovariša Tita, izrečene v Labinu, so delovni ljudje Velenja, Slovenj Gradca, Dravograda in Raven na Koroškem sprejeli za svoje, se pravi, da so se pripravljene kar najbolj odločno zavzeti za njihovo uresničitev.

Čimprej bi bilo treba sprejeti predložena dopolnila zvezne ustave, h katerim v Saleški, Mislinjski, Dravski in Meziški dolini, vsaj za zdaj, ni bilo pripomb. V federaciji je namreč treba čimprej odpraviti vse tiste odnose, ki temeljijo na starem državno-lastniškem sistemu, ki je izjemno koncentriral ekonomsko in politično moč v federaciji in ki je tudi zaviral nadaljnji razvoj našega političnega sistema. Ko bodo sprejeta dopolnila zvezne ustave, pa bo mogoče razpravljati tudi o trajnejši stabilizaciji našega gospodarstva.

(M. L.)

Knjižnice na Slovenskem so po večini pastorek takrat, ko je treba dobiti sredstva bodisi za razširitev in opremo prostorov bodisi za nabavo novih knjig. Redke so knjižnice, ki imajo dovolj prostora, da lahko pregledno uredijo knjige in pa, da imajo knjig, tudi najnovejših, dovolj. Primerno urejena pa tudi dobro obiskana je Delavska knjižnica v Ljubljani, čeprav ne moremo trditi, da se ne ubada tudi z materialnimi problemi. Motiv iz ljubljanske Delavske knjižnice.

KAKO V MEZIŠKI DOLINI URESNIČUJEJO PETLETNI PROGRAM RAZVOJA DNEVNEGA VARSTVA OTROK?

Korak naprej

Občinska skupščina Ravne na Koroškem je ob koncu 1969. leta sprejela 5-letni program razvoja dnevnega varstva otrok za obdobje od 1970 do 1974. leta, prav tako pa tudi vrstni red gradenj vzgojno-varstvenih zavodov

● Občinska skupščina Ravne na Koroškem je takrat naročila strokovnim službam v upravi, da pripravijo vsako leto podrobno poročilo o uresničevanju programa

Te dni je socialna služba uprave Skupščine občine Ravne na Koroškem, skupaj s svetom za socialno varstvo, predložila odbornikom Občinske skupščine Ravne na Koroškem obsežno poročilo o izvajanju srednjeročnega programa dnevnega varstva otrok. Osnovna ugotovitev, ki izhaja iz poročila, je, da v Meziški dolini dosledno izvajajo oziroma uresničujejo naloge v zvezi z nadaljnjim razvojem dnevnega varstva otrok. Pri tem je še poudarjeno, da je

največ težav zaradi premajhnih zmogljivosti in neprimernosti nekaterih prostorov. Na Ravnah na Koroškem je, na primer, kar 70 otrok več v vzgojno varstvenem zavodu, kot bi jih sicer moralo biti!

In kaj so dosegli v Meziški dolini v zadnjem letu dni pri uresničevanju 5-letnega programa razvoja dnevnega varstva otrok? Na novo je bil organiziran varstveni oddelek na osnovni šoli v Črni, razširjeno je bilo varstvo na osnovni šoli v Meziči, na posebni osnovni šoli na Ravnah pa sta bila na novo organizirana 2 varstvena oddelka, v kateri je vključenih četrtno vseh otrok.

Zaradi premajhnih prostorov vključujejo v vzgojno varstvene zavode in v varstvene oddelke na šolah le otroke obojestransko zaposlenih staršev, otroke mater samohranilk in malčke pred vstopom v osnovno šolo. Razveseljivo je, da so v Meziški

dolini vključili v male šole skoraj vse predšolske otroke.

V zadnjem letu dni je bila na Ravnah na Koroškem organizirana tudi logopedska ambulanta za otroke s slušnimi in govornimi motnjami. Nekaj denarja za dejavnost te ambulante je prispevala tudi občinska skupščina oz. sklad za otroško varstvo.

Do leta 1972 bodo v Meziški dolini odpravili vse največje prostorske težave. V Meziči bodo že v kratkem začeli z gradnjo nove vzgojno varstvene ustanove, za to je republiška skupnost otroškega varstva odobrila 1.250.000 dinarjev posojila, v pripravi pa je tudi dokumentacija za gradnjo nove vzgojno varstvene ustanove na Ravnah. Povečati pa bo treba še zmogljivosti vrtcev na Prevaljah in v Črni ter zagotoviti dodatne prostore za varstvene oddelke na šolah.

(ma)

OD SRCA K SRCU

Trbovelčani so te dni dobili zanimivo spominsko publikacijo, ki jim bo na 160 straneh prikazala zgodovino nekdanjega vokalnega ansambla, ki je ponesel narodno, umetno pa tudi socialno pesem po vsej Jugoslaviji in izven nje.

Zahtevnega pa vendar hvaležnega dela se je lotil trboveljski glasbeni pedagog in sedanji dirigent Slavčkov, JOŽE SKRINJAR, po pripovedovanju in ohranjenih zapiskih ter fotografijah priznanega zborovodje AVGUSTA ŠULIGOJA. Nastala je knjiga, ki ni samo kronika, marveč zanimiv poskus prikazati tudi gibanje, ki ga je sprožilo delovanje Slavčka pri nastajanju nove literature za mladinsko petje. Omenimo naj Emila Adamiča, ki je tedaj napisal znano rudarsko: „Mi smo pa od tam doma...“ Matetič-Ronjgova pesem „Čače moj“, pa Slavka Osterca Kvartet in druge. Njihove pesmi še danes pojemo in postale so biser slovenske vokalne glasbe.

Po drugi strani pa sta avtorja želela prikazati tudi gibanje, ki je nastalo pod vplivom Slavčka in ki je pripeljalo do znanega veličastnega prvega nastopa 1200 mladih pevcev na mladinskem festivalu v Ljubljani, leta 1934, ko je sodelovalo na njem kar 20 zborov.

Svoj vrh je trboveljski Slavček nedvomno dosegel z nastopom na prvem mednarodnem festivalu mladinske glasbe v Pragi 1936. leta. Ob najboljših zborih z vsega sveta je bil koncert Slavčka ocenjen kot edinstven, kar so potrdile tudi številne kritike izpod peres mednarodno priznanih glasbenih strokovnjakov.

V knjigi so temeljito opisana vsa številna gostovanja zbora po Sloveniji, Jugoslaviji in drugih evropskih deželah. Vseposod, kamor je prišel zbor, je navdušil občinstvo. Vsem je pesem rudarskih otrok segla v srce.

Jože Skrinjar pravi, da je imel pred seboj več namenov, ko je navdušil Šuligoja za zbiranje gradiva in koncepta in za izdajo te publikacije. Prvenstveno pa je želel ohraniti spomin na delo tega pevskega zbora, ki je dosegel v mladinski glasbi več, kot katerikoli jugoslovanski zbor doslej. Leta naglo minevajo in kaj kmalu ne bo več živih prič iz tega postanstva trboveljskih otrok, ki so dali svoj prispevek tudi pri kovanju boljših dni za delavstvo v revirjih. Knjiga naj torej pripoveduje o tem sedanjim in bodočim rodovom.

Seveda pa sta avtorja želela spodbuditi sedanje sile, da bi morda v središču mirjev spet nastal podoben mladinski pevski zbor, ki bi nadaljeval tradicije predvojnih Slavčkov. Vsak, ki bi se lotil tega zanimivega in pomembnega dela, bi zagotovo našel podporo v trboveljski družbeni skupnosti.

M. VIDIC

INVESTICIJSKI BIROJI ZA OTROŠKO VARSTVO

Tenak posluh

Kolektiv Investicijskih birojev Trbovlje je iz svojega dohodka namenil nekaj več kot 2 milijona 500 tisoč din za dograditev nove, sodobno urejene otroško-varstvene ustanove in s tem izpolnil obljubo, dano pred nekaj leti

mladež v krajevni skupnosti Franca Fakina ima zagotovljene vse možne oblike varstva. V novi ustanovi bodo namreč oziroma so tudi prostori za dojenčke in za predšolske ter šolske otroke. Vsega skupaj je v varstveni ustanovi prostora za 70 do 80 malčkov, s tem pa so tudi pri kraju očitni problemi organiziranega varstva otrok v

tej trboveljski krajevni skupnosti.

Seveda so tudi v Investicijskih birojih občutili inflacijo. Prvotni predračun za dograditev te varstvene ustanove je znašal 1 milijon 400.000 din. Zaradi občutnih podražitev gradbenih storitev in predvsem opreme, pa so se stroški po-

vzpeli na več kot dva in pol milijona din. Ker je moral kolektiv izdajati denar za varstveno ustanovo iz sklada skupne porabe, je imel seveda precejšnje težave za zagotovitev nemotene poteka gradnje, to pa je bil tudi poglavitni razlog, da ustanove niso izročili svojemu namenu že lani. V novi varstveni ustanovi so uredili tudi obrat družbene prehrane. V njem bodo lahko dobivali tople malice ali kosila vsi člani kolektiva Investicijskih birojev.

V središču revirjev pa bodo letos jeseni ali najkasneje pozimi dogradili še eno novo otroškovarstveno ustanovo. Zidajo jo v mestnem centru, neposredno za upravnim poslojem Zasadskih premogovnikov. V njej bo prostora za nekoliko več otrok, kot v pravkar dogradjeni v Zgornjih Trbovljah. Vsa sredstva so zagotovljena in dela normalno potekajo. Nobenega dvoma ni, da bodo v Trbovljah kmalu imeli dokaj urejeno varstvo najmlajših, s tem pa bodo odvzeli zaposlenim družinam z majhnimi otroki veliko skrb in breme.

-m-

70-letnica Rudarske godbe

Pred sedemdesetimi leti, natančneje 2. aprila, so prvič zadoneli zvoki pihalne godbe meziških rudarjev. In od takrat naprej si ni mogoče zamisliti prireditve v Gornji Meziški dolini, na kateri ne bi nastopili godbeniki iz Meziče.

Visok jubilej — 70-letnico plodnega delovanja — so člani Rudarske godbe proslavili s slavnostnim koncertom v Narodnem domu v Meziči. Ob tej priložnosti so pregledali prehojeno pot in s ponosom ugotovili številne uspehe, za katere pa imajo nedvomno zaslugi tudi meziški rudarji in topilničarji, saj so godbenikom vseskozi z gledno pomagali pri opravljanju tega pomembnega kulturnega poslanstva.

Rudarska godba iz Meziče, ki nastopa zdaj okrog 50-krat na leto, kar nedvomno terja dokajšen napor, je v zadnjih letih močno pomladila svoje vrste. Ta amaterski kolektiv ima v svojih vrstah le še 9 godbenikov, ki nastopajo pri godbi več kot deset let; najstarejša pa sta Mirko Verdnik in Miha Kunc, ki igrata že več kot 20 let.

Na slavnostnem koncertu ob 70-letnici je Rudarska godba iz Meziče pod taktirko Edina Mauhlerja, ki vodi ta glasbeni ansambel že polnih 26 let, ponovno izpričala dokaj visoko kvaliteto raven amaterskega pihalnega orkestra. Najstarejšim godbenikom so izročili skromna spominska darila. Še posebej pa so se zahvalili za prizadevanja dirigentu Ediju Mauhlerju.

(ma)

Ruški letni oder

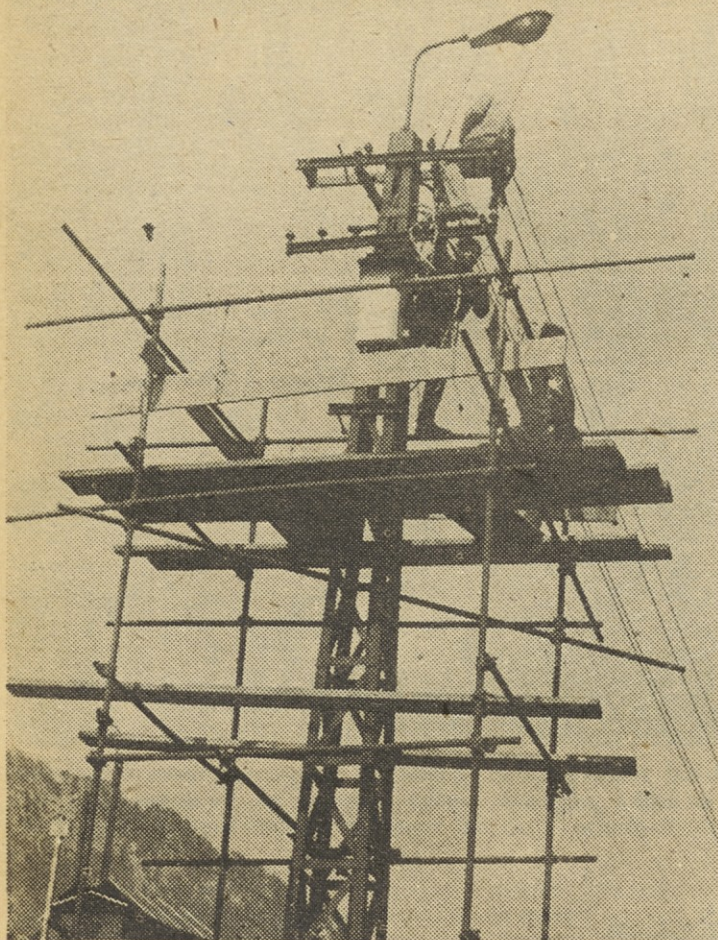
Občinski sindikalni svet Maribor je prevzel pokroviteljstvo nad „Ruškim letnim odrom 1971“, ki ga prirejajo delavsko-prosvetna društva iz Ruš in okolice v organizaciji DPD Svoboda. Ruški letni oder bo letos od 12. VI. do 19. VI. Nastopalo bo 24 kulturnih skupin s preko 600 izvajalci. Preko 90 % nastopajočih so delavci, proizvajalci iz delovnih organizacij in mladina. Letošnja prireditev je posvečena 30-letnici vstaje jugoslovanskih narodov in ustanovitve OF.

Tradicija delavske kulture v Rušah je stara in sega v predvojna leta. Rušani imajo edinstveno in v širšem območju edino letno gledališče, kjer vsako leto prirejajo „ruške letne igre“. V to dejavnost je vključena tudi aktivna likovna sekcija, ki prav tako vsako leto prireja likovne razstave.

Slovenija v Subotici

Veter slovenske poslovnosti je vnesel v subotičko gospodarsko okolje novega duha ● Vezi med Slovenijo in Subotico morajo ostati tudi v prihodnje kar najbolj trdne ● Zgledna integracija Industrije motorjev »Sever« z velenjskim »Gorenjem«

V Železarni na Jesenicah potrebujejo za svoje obratovanje veliko električnih naprav, zato pa porabijo tudi veliko električne energije. Za vzdrževanje vseh teh naprav imajo organiziran poseben obrat. Delavci tega obrata skrbijo, da ne pride do nenadnih okvar, ki bi zele škodljivo vplivale na proizvodnjo jekla, razen tega pa popravljajo tudi naprave, ki morajo v redu delovati. Na sliki: kadar popravljajo okvare na električnih jaborih, si morajo narediti opaže iz cevi. — B. B.

V Vojvodini je vse pogostejše slišati o „Sloveniji v Subotici“, kot govorijo o prodoru slovenskega gospodarstva v Subotico.

Subotičko gospodarstvo doživlja v zadnjem času pravi preporod. Po daljšem razdobju stagnacije se je začelo pospešeno vključevati v večje grupacije v naši državi. Njihovo edino oziroma osnovno vodilo je: hitreje napredovati in dvigniti osebni ter družbeni standard prebivalcev Subotice. K temu naj bi pripomoglo tudi tesnejše poslovno tehnično sodelovanje in povezovanje subotičkega gospodarstva z delovnimi organizacijami z drugih področij. V zadnjem letu dni in pol je prišlo do več združenj, in to — kot zatrjujejo v Subotici — ne zato, ker bi bile oziroma so integracije trenutno v modi, pač pa in predvsem zaradi življenjskega interesa gospodarstva Subotice in delovnih ljudi tamkajšnjega področja.

ZAČELO SE JE LETA 1969...

V Subotici s ponosom povedo, da imajo za gospodarski preporod zadnjega razdobja nemalo zaslug prav

Slovinci, točneje gospodarstveniki naše republike. Začelo se je ob koncu leta 1969, ko se je Industrija elektromotorjev Sever Subotica združila z velenjskim Gorenjem. Pred tem je imelo ljubljansko podjetje Slovenija vino v Subotici v zakupu nekaj vinskih kleti...

V Subotici zatrjujejo, da se je začelo gospodarstvo povezovati s Slovenijo oziroma z delovnimi organizacijami iz Slovenije predvsem z namenom, da se navzame slovenske poslovne in prodorne na domače in tuja tržišča. „Medtem ko smo pri nas porabili vse sile za atomiziranje življenja v smislu organiziranja,“ pripovedujejo, na primer, v Industriji elektromotorjev Sever, „so bila prizadevanja slovenskih gospodarstvenikov usmerjena predvsem v doseg kar najboljših poslovne. Te pa je nam manjkalo.“ V tovarni „Gorenje-Sever“ zdaj tudi pripovedujejo, da so v letu 1969, ko se se znašli v precejšnjih težavah, dokaj podrobno analizirali položaj sorodnih delovnih organizacij in pri tem ugotovili, da dosega najboljši rezultate pri proizvodnji elektromotorjev prav mariborska Elektro-

kovina. In ko so se v „Severju“ odločili za partnerja, s katerim naj bi se združili in s skupnimi močmi hitreje napredovali, so se potem, ko so dobila preučili ponudbe in možnosti niške Elektronske industrije, sarajevskega Energoinvesta in Rade Končarja iz Zagreba, odločili za velenjsko Gorenje. Velenjski sprva sploh niso bili v izboru, zanje pa so se v Subotici odločili predvsem zategadelj, ker so spoznali, da jim utegne vključitev v slovensko gospodarsko dogajanje in poslovno koristiti najbolj. Cilji, ki so si jih zastavili v Industriji elektromotorjev „Sever“ pred združitvijo z velenjsko tovarno, so bili v kratkem času doseženi. Pravijo celo, in to je v Subotici pravzaprav javno mnenje, da sodi ta integracija (združitve Severja z Gorenjem namreč) med najbolj zglede pri nas...

ŠTEVILNA SLOVENSKA PODJETJA V SUBOTICI

Z združitvijo Industrije elektromotorjev Sever Subotica z Gorenjem iz Velenja se je začel proces

pospešene prodora gospodarstva Slovenije v subotičko gospodarsko sredino. V Subotici imajo zdaj eno ljubljansko Metalka, pa koprsko varna motornih koles Tomos, slovenska vinja les, Slovenija vino in drugi. Vojvodini oz. Subotici sta tvegala sv. Ljubljanska banka pa ljubljanski mlekarne. V Subotici najdemo vrsto prodajal slovenskih podjetij kot Elektrotehna, Lesnina, Vol. Zlatarna Celje itd. S Subotico sodeluje koprška Agraria. Verjetno pa tem seznam delovnih organizacij ni izčrpan.

KOPER

Komisija za izobraževanje kadrovske politiko je proučila predloge osnovnih sindikalnih organizacij o nadaljnjem izobraževanju sindikalnih kadrov na obali. Na tej podlagi so izdelali obsežen program izobraževanja za letošnje leto, ki ga bodo urešničevali skupno z Delavsko univerzo „Ivan Regent“ v Kopru.

Uspela združitve Severja z velenjskim Gorenjem, prav tako pa vse močnejši prodor slovenskega gospodarstva v Subotico, ohranijo gospodarstvenike, prav tako pa odgovorne družbene dejavnike Subotici. Tako gospodarstvo mesto zdaj pogumneje začenja razvoj in prihodnje. Veter slovenske poslovnosti je vnesel v subotičko gospodarsko sredino novega duha.

SREČANJE GOSPODARSTVENIKOV IZ SUBOTICE IN SLOVENIJE

Subotički primer dokaj zgovorno kaže, kako se lahko gospodarstva povezuje tudi čez občinske in republiške meje, seveda ob skupnih hotenjih in načrtih. V mestu pravijo, mora priti v gospodarstvo še več slovenske poslovnosti.

Prav zdaj je v teku akcija, da uredijo letališče in kupili manjša tala, seveda za polete na relaciji Subotica-Slovenija. Slišati pa je bilo tudi predlog, da bi se nekje v Sloveniji sestali predstavniki delovnih organizacij iz Subotice, njih tesneje sodelujejo oziroma se povezujejo s slovenskim gospodarstvom. Vezi morajo postati kar najbolj trdne.

Na 10 cicero

● ● Žalec

Kmetijski kombinat „Hmezad“ v Žalca dosega vsako leto boljše rezultate. Razen tega pa vsako leto zaposluje več delavcev. V maju so v tem kombinatu zaposlovali že 2300 delavcev v raznih sektorjih od kmetijske proizvodnje pa do trgovine in gostinstva. V kooperacijskem odnosu sodelujejo z 2500 gospodarstvi v Savinjski dolini in z okrog 900 gospodarstvi na šmarnem območju.

● ● Celje

V obratih celjske tovarne AERO imajo že zdaj več laboratorijev. Posebej za celotno proizvodnjo jasni papirja in drugih kontaktnih papirjev, posebej za seloteje, za aero karbon papir in druge izdelke. Zaradi predvidene ekspanzije in osvajanja številnih novih izdelkov predvidevajo v tej tovarni gradnjo centralnih laboratorijev, v katerih se bodo ukvarjali predvsem z razvojnim delom.

● ● Maribor

Tovarna železniških vozil Boris Kidrič v Mariboru bo dobavila železniškemu transportnemu podjetju Ljubljana 24 motornih vlakov. Te dni je mariborsko podjetje sklenilo z ZTP Ljubljana ustrežno pogodbo za dobavo 24 garnitur dieselskih motornih vlakov v vrednosti okrog 220 milijonov dinarjev. Motorne vlake bodo izdelovali v Mariboru po Fiatovi tehnologiji in načrtih.

MILOVAN DIMITRIČ

Avtomobile sestavljajo sedaj tudi ženske

Kljub uzakonjeni enakopravnosti spolov so še vedno nekateri poklici izrazita domena moškega ali ženskega spola. Verjamem, da še niste videli za šivalnim strojem v

drugače pa jih imamo zaposlene po vsem tekočem traku. Lepijo tapete, sestavljajo prikolice in avtomobile, napeljujejo električno napeljavno... Vključile so se enakovredno v delovne

„Moje delo je montiranje zadnjih luči na prikolicah. V začetku je bilo sicer nekaj problemov, saj prej še nikoli nisem videla od blizu prikolice, še manj montaže. Sodelavka mi je

vozni park 12 avtobusov. „V prejšnji službi sem imela pre-majhno plačo, pa še voziti sem se morala 15 kilometrov daleč s kolesom vsak dan. To sedaj odpade.“

Montažni trak avtomobilov IMV 1300 Special v Industriji motornih vozil Novo mesto

tovarni steznikov moškega in za kovaškim nakovalom ženske. Tako so zaradi specifičnosti poklicev in njih diferenciacije nastale izrazito moške in ženske tovarne, ki lahko v manjšem kraju povzročajo prave težave, ker je pripadnikov tega ali onega spola preveč.

Kot izrazito moške tovarne so veljale tudi avtomobilske. V Tovarni IMV v Novem mestu pa so ženske že prebile to zapreko in so zaposlene na enakih delovnih mestih v proizvodnji, kot njihovi tovariši.

ANDREJ DULAR, kadrovski direktor tovarne je začel s tem svojstvenim načinom kadrovanja. V programu imajo važno vlogo tudi ženske in njihovo delo.

„Žensk sicer res nimamo zaposlenih v servisni delavnici,

proces. Žensk, zaposlenih v neposredni proizvodnji, imamo preko 100. Zaposlujejo delavke z vseh področij, privlačijo jih k nam dobre plače in skrb za prevoz na delo in z dela.“

MARIJO JALOVEC smo našli v oddelku, kjer izdelujejo okna za prikolice. „Delovno mesto, ki ga imam, je res namenjeno moškemu, toda potegovala sem se zanj. Delo na stroju me je vedno veselilo, tako si želim kar ostati tu. Prej sem delala v oddelku „adjustaža“, vendar sem na lastno željo in prošnje uspela priti za stroj. Mislim, da lahko me ženske opravljamo tudi izrazito moška dela“ brez večjih težav.“

Podoben pogum je pokazala tudi MILENA BANIČ. Milena dela na tekočem traku montaže prikolic.

pokazala postopek, ker me nihče drugi ni poučil. Delo ni tako težko, da ga ne bi zmogla, sicer bi v osmih mesecih svojega dela v IMV to že opazila. Tudi od mojih številnih sodelavk nisem slišala pritožb, pritožujemo se le, ker včasih zmanjka materiala in nato delo zastane.

Za to delo, oziroma sploh za IMV, pa sem se odločila, ker nudi tovarna ugodnosti: recimo prevoz. Za 6 dinarjev se vozim tako ves mesec domov v Dobriško vas.“

Z ANICO PEČARIČ se poznamo še iz Laboda, kjer je šivala srjace, sedaj pa montira IMV 1300 special. To mlado simpatično dekle so pritegnili v IMV avtobusi tovarne, ki vozijo delavce na vse strani, saj imajo

MARJETKA BOŽIČ lepi tapete za avtomobile. „V IMV sem prišla, ker je delo tu mnogo bolj zanimivo, kot pa v šivalnici, kjer sem bila prej. Privlačno je tudi za žensko, ker je nenavadno. Šivanje me ni nikoli veselilo, čeprav imam rada delo. Težko sedim na miru, raje se gibljam.“

VERA MERKAČ se vozi z delavskim avtobusom iz Trebnjega. Prej je delala v Modnih oblačilih. „Delo je tu res bolj umazano, vendar ni naporno. Sedaj tega težkega stroja ne bi več marala zapustiti.“

IMV tako postaja tovarna z mešano delovno silo. Ženske vse bolj prodirajo v svet mehanike.

MILOVAN DIMITRIČ

IBI ST POHISTVO

Sodobna organizacija dela

V zagorski tovarni Energoinvest-Varnost so se pred kratkim odločili za uvajanje tako imenovanega Geoga sistema, ki predstavlja organizacijo in pripomočke za usklajevanje dela vseh služb, poteka proizvodnje in prodaje blaga. Dokumentacijo za uvajanje tega zanimivega sistema so odkupili od znanega zahodnonemškega koncerna Geoga-Dirk v Hamburgu. Omejen sistem so uspešno uvedle v svoje poslovanje že številne slovenske in jugoslovanske delovne organizacije in kot kaže, so z njegovo uveljavitvijo dosegle zanimive in spodbudne uspehe. Poglavitni elementi tega sistema so: boljše izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti, povečanje produktivnosti in zmanjšanje obsega obratnih sredstev. Vse to pa prispeva k zmanjšanju vseh poslovnih in drugih izdatkov.

Za zagorsko podjetje Energoinvest-Varnost pomeni uvajanje tega sistema tudi pomembno priložnost, da si pridobi potrebne izkušnje za čas, ko bodo dogradili novo, veliko tovarno za proizvodnjo eksplozijsko varnih elektromotorjev, v kateri bo smotrna in dognana organizacija dela ključnega pomena. Nekateri njihovi prvi izračuni so pokazali, da upravičeno lahko pričakujejo od tega sistema najoptimalnejše rezultate. Zato bo izvajanje tega sistema poglavitni element njihovega stabilizacijskega programa gospodarjenja. V zadnjih nekaj letih se je reprodukcijski material za njihovo proizvodnjo bistveno podražil. V Varnosti pa doslej niso povečali cen svojih izdelkov in jih v bližnji prihodnosti niti ne nameravajo, posebno, če jim bo uvajanje Geoga sistema omogočilo doseči predvidene rezultate. Po njihovi presoji bodo že čez leto dni lahko ugotavljali, da so z uvedbo tega sistema marsikaj izboljšali, privadili ljudi na industrijsko proizvodnjo in prihranili precej denarja.

RED ČETRTIMI TOBAČNIMI IGRAMI
JUGOSLAVIJE

Pričakujejo več kot 800 udeležencev

Pokrovitelj iger je Tone Kropušek, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije

V okviru praznovanja 100-letnice Tobačne tovarne v Ljubljani bodo ena izmed zelo pomembnih prireditev tudi IV. jugoslovanske tobačne igre tobačnih delavcev Jugoslavije. Pokroviteljstvo nad letošnjimi igrami je prevzel Tone Kropušek, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Igre bodo trajale tri dni, in sicer od 24. do 26. junija v ljubljanski Tivoli. Računamo, da bo nastopilo več kot 800 tekmovalcev iz 16 jugoslovanskih tovarn cigaret in kolektivov proizvajalcev tobaka, je povedala Lojzka Vajngerle, predsednica tobačne sindikalne organizacije v tovarni.

„V katerih disciplinah pa bodo potekala tekmovanja?“
„Fantje in dekleta bodo merili svoje moči v rokometu, odbojki, košarki, namiznem tenisu, atletiki, fantje pa še v malem nogometu, šahu in gasilskih veščinah. V teh športnih panogah bodo nastopili predvsem mlajši člani naših kolektivov. Za starejše pa smo pripravili zelo zanimivo športno disciplino, in sicer orientacijski pohod. Za zaključek iger se bodo najuspešnejši šahisti v simultanki pomerili z velemojstrom Brunom Parmo.“

„Kako ste se v vašem kolektivu pripravili na igre?“
„Moram reči, da priprave na letošnje igre potekajo z vso vnemo nekaj časa. Ob 100-letnici tovarne se pač moramo dobro odrediti. Naj povem, da smo si v ta namen na tovarniškem dvorišču pripravili igrišče za odbojko, rokomet in košarko. Takšno igrišče ni nujno potrebovali, saj je zdaj zasledeno vsako popoldne. Razen tega smo v okviru priprav na jugoslovanske igre organizirali tudi tekme med posameznimi enotami, na katerih je sodeloval vsak od zaposlenih v naši tovarni. Udeležba na naših tekmah bi bila dvomno večja, če ne bi bilo v našem kolektivu zaposlenih nad 80% žensk, ki so v večini matere ter imajo malo časa za šport in rekreacijo.“

„V katerih ekipah drugih tobačnih tovarn in proizvajalcev tobačnih izdelkov vidite največjo konkurenco?“

„Mislim, da bodo najtrši boji med našimi ekipami ter ekipami iz Sarajeva, sarajevske in prilipske tovarne cigaret. Sicer pa naj povem, da iger ne organiziramo zgolj zaradi športnih dosežkov, ampak predvsem zaradi medsebojnega spoznavanja, razumevanja, prijateljstva, kar je tudi moto letošnjih iger.“

LOVENSKA BISTRICA

Končane so letošnje medobčinske sindikalne športne igre

Z avto-rallyjem, ki je bil pred kratkim v Slovenski Bistrici, so zaključene letošnje jubilejne X. medobčinske sindikalne delavske športne igre v okviru tedna bratstva in prijateljstva šestih slovenskih in hrvatskih občin. Organizator letošnjih iger je bil OSS Slovenska Bistrica, pokrovitelj pa tovarna družba MPOL iz Slovenske Bistrice.

Časovno obdobje enega tedna, kakor nosi naslov to že tradicionalno srečanje, je že pred več leti na športnem področju preseglo te okvire, da bi letos doseglo že skoraj polna dva meseca. Igre so se pričele 4. aprila 1971 z rekreacijskim srečanjem sindikalnih funkcionarjev prijateljskih občin, končale pa 23. maja 1971 v Slovenski Bistrici z avto-rallyjem, ki se ga je udeležilo kar 80 vozil iz vseh šestih občin.

Komisija za delavske športne igre pri občinskem sindikalnem svetu Slovenska Bistrica je tudi že sestavila končne rezultate tekmovanj v posameznih disciplinah in skupni uvrstitvi. Tekmovanja so se odvijala v šestih disciplinah. Tako je bilo v Čakovcu tekmovalje v namiznem tenisu, na katerem so bili najuspešnejši tekmovalci OSS Koprivnica pred Čakovcem, Ptujem itd. V Ptuju so tekmovali kegljači, ki so se zvrstili takole: 1. Čakovec, 2. Varaždin, 3. Koprivnica, 4. Ptuj, 5. Slovenska Bistrica in 6. Ormož.

V Ormožu so se pomerili strelci. Prvo mesto je osvojila ekipa OSS Ptuj pred Koprivnico, Slovensko Bistrico, Ormožem, Čakovcem in Varaždinom. Šahisti so se pomerili v Kopriv-

ni: 1. Čakovec, 2. Koprivnica, 3. Varaždin, 4. Ptuj, 5. Slovenska Bistrica in 6. Ormož.

V krosu in streljanju so se v Varaždinu pomerile ekipe ZRVS. Največ uspeha pa so imeli predstavniki iz Ormoža pred Slovensko Bistrico, Ptujem, Koprivnico, Varaždinom in Čakovcem.

V Slovenski Bistrici je bila tudi zadnja disciplina letošnjih športnih iger: avto-rally in spretnostna vožnja. Najuspešnejši so bili vozači iz Čakovca pred Koprivnico, Slovensko Bistrico, Ptujem, Varaždinom in Ormožem.

Pokal bratstva in prijateljstva jubilejnih X. delavsko športnih iger v okviru Tedna bratstva in prijateljstva je letos osvojil OSS Koprivnica z 51 točkami, pred OSS Čakovec 49, OSS Ptuj 41, OSS Slovenska Bistrica 32, OSS Varaždin 28 in OSS Ormož, ki je osvojil 21 točk.

VIKTOR HORVAT

Tečaj za voditelje čolnov

V letošnji sezoni sta ljubljansko Društvo za raziskovanje morja in podvodne športe ter Ljubljansko brodarstvo društvo organizirala že več tečajev za voditelje športnih čolnov. Kljub presenetljivo visokemu obisku na omenjenih tečajih, pa je še vedno veliko ljudi, ki bi radi prišli do dovoljenja za vodenje čolna prve kategorije, pa doslej te možnosti niso imeli.

Zato bo organiziralo Društvo za raziskovanje morja in podvodne športe letos še en tečaj, s pričetkom 15. junija. Predava-

Meseca junija postanejo igrišča vedno pretesna, saj so v tem letnem času sindikalne športne igre takorekoč na dnevnem redu.

Utemeljeno povezovanje

Planinstvo predstavlja pomembno področje rekreacije in razvedrila zaposlenih

Čepitav se številni narodi še vedno ubadajo s perečimi socialnimi in ekonomskimi problemi, se vključuje danes v turizem na razne načine vsak šesti prebivalec sveta. Turizem se sicer uvršča v kategorijo sekundarne potrošnje, vendar postaja v državah, kjer je nacionalni dohodek višji kot 1000 dolarjev na prebivalca, del primarne potrošnje in sestavni del vsakodnevnega življenja.

Modernizacija proizvodnje, vedno krajši delovni čas in vzporedno s tem vedno več prostega časa, spremembe v družbenih odnosih ter večanje nacionalnega dohodka, so čini-

telji, ki sodelujejo pri ustvarjanju pogojev za nadaljnji, še hitrejši razvoj turizma.

Poleg višjega nacionalnega dohodka ima in bo imela za razvoj turizma v prihodnje izredno velik pomen zlasti količina razpoložljivega prostega časa. Industrializacija oziroma večanje produktivnosti je povzročilo, da ima sodobni človek v poprečju kar 22 let več prostega časa, kot prejšnja generacija.

Tam, kjer so že uvedli petdnevni delovni teden, se je letni fond prostega časa povečal v poprečju na 122 dni. To pa je ena tretjina leta. Količina prostega časa se je torej močno povečala, tako da je vredno in nujno potrebno razmišljati o vsebini in načinih izkoriščanja prostega časa. Prosti čas pa je poleg drugih omenjenih činiteljev osnova za razvoj turizma, ki dobiva v novo nastajajočih okoliščinah povsem nove dimenzije in zato postavlja pred nas tudi nove zahteve.

Tudi pri nas vse več razpravljamo o pomenu vzajemnega dela in povezovanja na relaciji šport-turizem. Zato je odbor prosvetno-kulturnega zbora za telesno, kulturno skupščine SK Slovenije pred dnevi na svoji seji obravnaval gradivo „Športna rekreacija in turizem“, ki ga je pripravil republiški sekretariat za prosveto in kulturo.

Člani odbora so poudarili, da je povezovanje športne dejavnosti z razvojem turizma več kot utemeljeno. Opozorili so tudi na nekatere specifične primere izkoriščanja prostega časa v drugih deželah, ki potrjujejo, kako vsestransko uspešna je lahko povezava med turistično dejavnostjo in športno rekreacijo.

Dalje so člani odbora za telesno kulturo poudarili, da so strokovno usposobljeni kadri temeljni pogoj za uveljavljanje športa kot aktivne oblike rekreacije. Zato bi morala Visoka šola za telesno kulturo in drugi odgovorni dejavniki na tem področju posvetiti šolanju organizatorjev rekreacije še več pozornosti, so menili v skupščini. Še zlasti zato, so dejali odborniki, ker Slovenija nima večjih

izkušenj glede organizacije in vodenja športno-rekreacijske dejavnosti v turističnih krajih.

V zvezi s tem so v skupščini opozorili, da predstavljajo planinske postojanke in gore pomembno področje za aktivno rekreacijo zaposlenih in da velja zato uvrstiti planinstvo med najpomembnejše športe v Sloveniji.

»Brest« zmagovalec

Druge letne igre lesne industrije Slovenije so preteklo soboto privabile v Celje blizu 700 športnikov iz 22 delovnih kolektivov. Izredno lepo vreme in brezhibna organizacija gostitelja LIK „Savinje“ Celje sta pripomogla, da so se vsi tekmovalci dobro počutili in dosegli tudi lepe rezultate.

Lesariado je svečano otvoril na dvorišču TVD Partizan Gaberje direktor Savinje Edvard Golc in zazelel vsem tekmovalcem obilo uspeha. Zatem so se tekmovalci odpeljali z izletnikovimi avtobusi na tekmovalna mesta. Tudi igrišča so bila vzorno urejena, sodniška organizacija pa docela brezhibna.

Tekmovanja so potekala na 9 igriščih. Dopoldan in popoldan, tja do 19. ure, smo večkrat obiskali posamezna igrišča in bili vsepovsod priča zagrizenemu borbam in izredni poštvovalnosti tekmovalcev.

Rezultati – ekipno: 1. BREST Cerknica 274 točk, 2. Savinja Celje 265, 3. Elan Begunje 262, 4. Marles Maribor 251, 5. Tovarna meril Slovenj Gradec 240, 6. Novoles Novo mesto 221, 7. Meblo Nova Gorica 220, 8. Jelovica Škofja Loka 193, 9. Stol Kamnik 191, 10. Glin Nazarje 132, 11. Lik Kočevje 116, 12. LIP Slovenske Konjice 114, 13. LIP Bled 113, 14. KLI Logatec 104, 15. LIPA Ajdovščina 96, 16. Javor Pivka 91, 17. LIP Slovenj Gradec 87, 18. ZLIT Tržič 36, 19. Liko Vrhnika 35, 20. Garant Polzela 32, 21. Slovenijales Maribor 26, 22. SVEA Zagorje ob Savi 11 točk.

Tudi zaključek športnih iger delavcev lesne industrije Slovenije v Celju je bil svečan. V nabito polni dvorani AD Kladivar je direktor Savinje Edvard Golc razdelil vsem tekmovalcem lične diplome, zmagovalnim ekipam in posameznikom pa pokale. Prehodni pokal zmagovalca je torej prešel v roke ekipe BRESTA iz Cerknice, ki bo tako organizator III. LESARIADA.

EDO IZANC

VELENJE

Delavske športne igre 1971

V nadaljevanju delavskih športnih iger občine Velenje so tekmovali predstavniki delovnih organizacij v streljanju z zračno puško, šahu, namiznem tenisu in kegljanju.

NAMIZNI TENIS

Vrstni red – moški: 1. TGO „Gorenje“ Velenje; 2. Rudnik lignita Velenje; 3. „Polipex“ Šoštanj; 4. Rudarski šolski center Velenje itd. Ženske: 1. TP „Vino“ Paka; 2. Prosveta Velenje; 3. Topolišica.

KEGLJANJE:

Na avtomatskem kegljišču hotela „Paka“ je nastopilo v kegljanju 12 moških ter 5 ženskih ekip s 115 tekmovalci. II. kolo:

Rezultati – ekipno (moški): 1. TGO „Gorenje“ Velenje 397 kegljev; 2. Termoelektrarna Šoštanj 395 kegljev; 3. „Polipex“ Šoštanj 386 kegljev; 4. Rudarski šolski center Velenje 384 kegljev itd.

Rezultati ekipno (ženske): 1. Rudnik lignita Velenje 172 kegljev; 2. SGP „Vegrad“ Velenje 164 kegljev; 3. „Polipex“ Šoštanj 162 kegljev itd.

Točke za prehodni pokal po šestih panogah: 1. Rudnik lignita Velenje 490 točk; 2. Rudarski šolski center Velenje 490; 3. Tovarna usnja Šoštanj 430; 4. Termoelektrarna Šoštanj 370; 5. „Polipex“ Šoštanj 340.

ŽUČKO FRANJO

STRELJANJE:

Na strelišču Tovarne usnja v Šoštanju se je pomerilo med seboj 11 moških in ena ženska ekipa. Največ uspeha so imeli strelci Rudarskega šolskega centra.

Rezultati (ekipno): 1. Rudarski šolski center 644 krogov; 2. Tovarna usnja Šoštanj 587; 3. Polipex Šoštanj 564; 4. Lesnina Šoštanj 510 krogov itd.

ŠAH:

V Delavskem klubu v Velenju se je v šahu pomerilo 10 osnovnih organizacij sindikata. Za vsako ekipo so nastopali 4 šahisti. Najboljši so bili šahisti Rudnika lignita Velenje. Vrstni red: 1. Rudnik lignita Velenje 29,5 točke; 2. Rudarski šolski center Velenje 28,5 točke; 3. SGP „Vegrad“ Velenje 22,5 točke itd.

vedno na zalogi bogata kolekcija damske konfekcije v aktualnih krojih, barvah in materialih. Na voljo so tudi ekskluzivni, visoko modni modeli plaščev, kostimov in oblek v zelo majhnih serijah.

Torej, v Modni hiši oblačila za ženo, moža, hčerko in sina!

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA – MARIBOR – OSIJEK

Vedno brez botrov in stricev

Z uvedbo znanih cigaret »Filter 57« in 5000 tonami tobačnih izdelkov, so postali iz skromne slovenske jugoslovanske tovarna in pristali na drugem mestu jakostne lestvice v panogi ● Pokroviteljstvo nad praznovanjem 100-letnice, ki bo ob koncu tega meseca, je prevzel Edvard Kardelj, član sveta federacije

Ob 100-letnici delovanja in rasti Tobačne tovarne, enega najstarejših delovnih kolektivov v Ljubljani, je Rudolf Srimšek, dolgoletni direktor podjetja, v tovarniškem časopisu zapisal: „Delavci Tobačne tovarne so bili in smo tudi danes zelo daleč od tega, da bi gledali nazaj, vendar pa mimo preteklosti ne moremo in ne smemo, ker je naša. Tako bi rekli stari „fabričani“ in tako mislimo vsi, ki smo v tovarni zaposleni. Amortizirana tovarna kot zapuščina državnega monopola namreč ni dovoljevala predaha po letih obnove v vojni porušene domovine. Po prevzemu tovarne v upravljanje se je kolektiv odločil, da se svojega nadaljnega obstoja in razvoja loti z lastnimi silami...“

PREMAGALI SAMI SEBE

V dolgoročni usmeritvi zlasti zadnjih petnajstih let, je kolektiv Tobačne tovarne res dobe sedno premagal samega sebe.

Proizvodni proces so modernizirali in mehanizirali v vseh fazah. Popolnoma so spremenili strukturo proizvodnje. Z uvedbo cigaret s filtrom so začrtali pot razvoja tudi drugim tovarnam v Jugoslaviji in na Balkanu. Spodbudili in pomagali so razviti proizvodnjo filter palčic in vsega drugega reprodukcijskega materiala, potrebnega za novo proizvodnjo, ki so ga morali dotlej uvažati. Kolektiv tovarne je občutno napredoval tudi glede udeležbe njegovih proizvodov v jugoslovanski potrošnji. Z znano cigareto „Filter 57“ oskrbujejo več kot 65% vseh potrošnikov cigaret. S tem uspehom in 5000 tonami tobačnih izdelkov so iz skromne slovenske postali jugoslovanska tovarna in pristali na drugem mestu v rang listi panoge, v Sloveniji pa na 42. mestu med 60 največjimi podjetji. Takšen bi bil tudi odgovor vsem črnogledom, ki so v preteklosti poskušali krojiti usodo tovarne drugače, so povedali v tovarni, ko smo jih te dni obiskali.

VSE Z LASTNIM DENARJEM

„Čemu pravzaprav pripisujete največ zaslug za takšne

uspehe tovarne?“ je sledilo kratko vprašanje vsem trem so-govornikom: Zori Šoba, vodji ekonomske organizacijske službe, Bojanu Burniku, vodji kadrovske službe in Lojzki Vajngerle, predsednici osnovne sin-

dikalne organizacije v tovarni.

„Ko se je trg sproščal,“ je povzela besedo Zora Šoba, „in ko se je za nas pojavila huda konkurenca, smo krepko zavirali rokave in brez vsakršne

pomoči začeli modernizirati našo proizvodnjo. V vseh teh letih smo najeli komaj 2 milijona dinarjev kredita, ob tem ko smo v modernizacijo in razširitev proizvodnje doslej vložili nad 20 milijonov dinarjev last-

nih sredstev. Letos bomo za to porabili še nadaljnjih 16 milijonov dinarjev.“

Vse kar so prej dekleta in žene – mimogrede povedano je v Tobačni tovarni zaposlenih nad 70% žensk – delale ročno,

mного cenejša. Seveda se je to poznalo tudi pri akumulaciji podjetja.

UKINITI NOČNO DELO

Čeprav je ostalo še mnogo neizrečenega o uspehih kolektiva, ne smemo mimo nečesar, čemur v tovarni posvečajo posebno pozornost. To so delovni pogoji vseh zaposlenih. Lojzka Vajngerle pravi:

„Prva stvar, ki jo moramo zdaj storiti, je ukinitve nočno delo. Ne smemo namreč pozabiti, da je naš kolektiv pred vsem ženski. Izračuni so nam pokazali, da bomo nočno delo za vse lahko ukinitili do 1990. leta, seveda pod pogojem, da bomo v nadaljnjo modernizacijo in razširitev proizvodnje izboljšanje tehnoloških postopkov investirali vsaj 25 milijonov dinarjev. Prepričana sem, nam bo tudi to uspelo.“

M. ŽIVKOV

V Tobačni tovarni Ljubljana proizvajajo cigarete na najsodobnejših strojih. — Foto: NACE BIZILJ

● SODELOVANJE MED ŽELEZARNO RAVNE NA KOROŠKEM TER RUDNIKI SVINCA IN TOPILNICO MEŽICA

Nov obrat

V Mežiški dolini že dolgo časa poudarjajo, da lahko povečano predelavo platinenih jekel in svinca, ki predstavljata najpomembnejšo surovinsko bazo v tej koroški občini, obogatijo to področje, istočasno pa odpravijo dokajšnja nihanja gospodarske aktivnosti, značilna posebej še za zadnja leta.

Te dni so se na Ravnah na Koroškem sešli predstavniki Železarne Ravne, Rudnikarstva in topilnice Mežica občinske skupščine in vodstev družbenopolitičnih organizacij. Razpravljali so o možnostih za celovitejši razvoj Mežiške doline na področju surovinske baze tega področja, in sicer na osnovi predloga proizvodnega programa, ki nakazuje možnost za prenos proizvodnje nekaterih izdelkov z Raven v Mežico. Po tem programu bi v prihodnje v okviru Rudnikarstva in topilnice Mežica razvijali predelavo jekel kot dodatno dejavnost delovne organizacije. Mežici zdaj že razpravljajo o predlogu programa za novo proizvodnjo. Računajo, da bi lahko okrog 80 zaposlenih v novem obratu za kovinsko predelavo na Glančnikovem ustvarilo proizvodnjo v vrednosti najmanj 18 milijonov dinarjev.

O težavah, s katerimi se srečuje kolektiv Tobačne tovarne, smo tokrat bolj malo govorili. Ne smemo pa mimo preglavic, s katerimi se je kolektiv ubadal lani do oktobra zaradi proizvodnje filter cigaret, ki predstavljajo 80% celotne proizvodnje. Šele po oktobru, ko so začele veljati različne cene za filter in navadne cigarete, je kolektiv spet začel dihati normalneje. Vse do tedaj je zanj slabo kazalo, kajti boril se je na eni strani z zelo dragimi reprodukcijskimi materiali za filter cigarete, na drugi strani pa z administrativno določenimi enakimi cenami, kot za navadne cigarete, katerih proizvodnja je

AKCIJSKI PROGRAM KOLEKTIVA ZASAVSKIH PREGOVIKOV

Najvažnejše — izpolnitev plana

Osrednji samoupravni organ podjetja je pred kratkim razpravljal o uresničevanju akcijskega programa gospodarjenja in poslovanja ● Za kolektiv je najpomembnejše, da doseže predvideni proizvodni finančni načrt ● Rudarji bodo morali letos nakopati skoraj milijon 750 tisoč ton premoga, da bi lahko obdržali sedanje osebne dohodke ● V prvem četrtletju so znašali osebni dohodki v povprečju 1625 din, že v aprilu pa so bili nekoliko nižji, ker so izkopal manj premoga, kot je bilo predvideno

V Zasavskih premogovnikih dajejo prednost ukrepom za modernizacijo, ki je in bo življenjskega pomena za ta, skoraj 4500-članski kolektiv. Centralni delavski svet bo že v kratkem razpravljal o investicijskem načrtu, ki pa ne pomeni vlaganj

v objekte, marveč v nakup sodobnejših naprav in strojev, urejanje transportnih poti, odpiranje novih premogovnih slojev, ki bodo omogočili znatno večjo produktivnost. Sicer pa temeljni program modernizacije na osnovnem načelu, ki predvideva

porast produktivnosti v naslednjih petih letih za skoraj 47%. Kolektiv Zasavskih premogovnikov potrebuje edinole pomoč od družbene skupnosti za uresničitev tega programa, to je posojilo za modernizacijo. Vse drugo bo opravil in uredil sam

in se ne bo obračal po pomoči na nikogar.

Vsi drugi stabilizacijski ukrepi za izboljšanje gospodarjenja v tem kolektivu se nanašajo na skrb za izboljšanje kakovosti premoga, nadalje na zmanjšanje proizvodnih in drugih izdatkov, za boljše izkoriščanje vseh zmogljivosti, za usklajeno in vzajemno delovanje vseh strokovnih in drugih služb. Prizadevali si bodo za nadaljnjo racionalizacijo gospodarjenja. Poseben poudarek pa dajejo tudi nadaljnjemu razvoju samoupravljanja, ker sodijo, da je to bistven ukrep politike stabilizacije. Omenimo naj še, da se bodo v podjetju v kratkem lotili izdelave srednjeročnega programa razvoja gospodarjenja. -m-

G. Beltrame

TRIESTE — Corso Italia 25 — Trst

● ŽENSKA KONFEKCIJA ● MOŠKA KONFEKCIJA
● OTROŠKA KONFEKCIJA ● POROČNE OBLEKE

Največja izbira konfekcije v Trstu

DELAVSKA ENOTNOST

Glasilo republiškega sveta ZS za Slovenijo, izdaja CZP Delavske enotnosti v Ljubljani. List je bil ustanovljen 20. novembra 1942. Ureja ga uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik M. POGAČNIK. Naslov uredništva in uprave: Ljubljana, Dalmatinova ul. 4, poštni predal 313/VI, telefon uredništva 316-672, 323-554. Račun pri Narodni banki v Ljubljani, št. NB 501-1-991, devizni račun pri Ljubljanski banki, št. 501-620-7-12100 — Posamezna številka stane 50 N-par — 50 S-din — Naročnina je četrtletna 6,50 N-din — 650 S-din — polletna 13 N-din — 1300 S-din in letna 26 N-din — 2600 S-din — Rokopisov ne vračamo — Poština plačana v gotovini — Tiska CZP »Ljudska pravica« Ljubljana